

OPVSCVLVM
ARNOLDI
BOSTII, CARMELITÆ
GANDENSIS, DE PRAECI-
PVIS ALIQVOT CARTV-
SIANÆ FAMILIÆ
Patribus.

HACTENVS QVIDEM AVIDE
*quæsitum, nunc autem è tenebris
eritum,*

Studio ac labore F. THEODORI PE-
TREI, Cartusie Colonienfis
alumni.

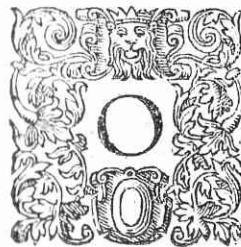
PERMISSV SVPERIORVM.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Apud Bernardum Gualterium.
ANNO M. DC. IX.

ADMODVM
REVERENDO IN
CHRISTO PATRI, D. AR-
NOLDOHAVENSIO, S. THEOL.
*Doctori uti insigniter erudito, sic
Cartusie Gandensis PRIORI
optime merito.*

OPVSCVLVM HOC-
CE ARNOLDI BOS-
TII, de celebri-
orib⁹ aliquot CAR-
TUSIANÆ familiæ
PATRIBVS, diu
multumque ab alijs non minùs
quàm à me varijs in locis quæsi-
tum, cùm nusquam gentium
appareret, Tvo tandem Reue-
rende Pater ære ac labore ex ce-
lebri Eburonum Cartusia ad me
transmissum, ita doctorum vi-
rorum iudicio perplacuit, prorsus
vt dignum censerent, quod
A 2 publi-

publico rei literariæ bono in lucem prodiret.

VNDE vt grata posteritas, cui hoc quidquid est beneficij, acceptum referre debeat, perpetim norit, haud quaquam alium huic opellæ Patronum adsciscere decuit, quàm eundem illū, cuius ad me industriâ peruenit. Nam si ad Auctoris nomen oculos conijcio, idem TIBI cum ipso commune est: si habitationis locum considero, eundem & ipse nunc incolis: Urbem nimirum Flandriæ, ne dicam Europæ celeberrimam, tam mœnium ambitu amplam, quam ciuium frequentia populosam. In qua auorum equidē nostrorum memoria magnum illud Christiani Orbis decus Carolus

V. Ro.

V. Rom. Induperator primum haufit humanæ vitæ spiritum.

Hic inquam BOSTIVS & vitæ sanctimonia, & literarū gloria suos inter Carmelitanos celebris olim extitit. Imò Abbas Spanhemensis, qui Auctorem hunc suis sæpè inuisit literis, ait illum istic ex hac vita migrasse An. Dom. 1499. pridie nonarum April. feria nimirum 5. post Pascha. Id enim disertè exprimit in Chronico Abbatum Spanhemensium nuper Francofurti apud Wechelianos recuso fo. 410. Sed eheu, Belgico hoc plus quàm ciuili bello, tanti viri lucubrations adeò dissectæ dispersæque sunt, vt ne illic quidem vbi elaboratæ, reperiri à nobis potuerint, nedum hisce remotioribus

A 3 — Ger

Germaniæ partibus.

VERVM quandoquidem sagaci vestra industria effectum, vt deperditus hîc fêtus aliundè tandem erueretur, ea propter vestrę eum Reu. Paternitati do, dico, cōsecro. Vtpotè Arnoldum Arnoldo, Gandensem Gandēsi (de vrbe incolatu, non de natali solo mihi sermo) Belgam denique Belgæ: imò præstantis doctrinę pietatisque virum, celeberrimi nominis, integerrimæque conuersationis Theologo. Cæterum BOSTRI honorificam mentionem faciunt æquales eius tēporis Iacobus Philippi, Ordinis S. Augustini in supplemento Chronici, Marcus Guazzonius, Abbas Trithemius, Ludovicus Guicciardinus in descriptione

one vrbe Gandauensis, nec non & Petrus Sutor, in hisce de Vita Cartusiana libris, Gualtherianis expensis nitidè recusis. Quos vt nostri Ordinis alumnis R. V. studiosè cōmendet, meq; quod facit adamare pergat, ex animo præcor. Ex casa nostra Cartusiana Anno redēpti orbis M. DC. IX. ipso D. Hugonis, Gratianopolitani Episcopi, primarij Cartusianæ familiæ promotoris.

Reuerendæ P. V.

addictiss.

*Fr. Theodorus Petreius
Cartusianus.*

TORRIVS *Arnoldo cecinit spirantia latus,
Aeterni affectus hac monumenta sui.*

REVERENDVS PATER

ARNOLDVS HAVENSIVS,

genere Syluius, S.S. Theologiae apud Agrippinenses Professor eximius, vltima voluntatis testamento Cartusianus; religiosus. Cartusiae Gandauensis Antistes,

virtutis æmulis æternum sui memoriam paucis his versibus testatam relin-

quit.

QVI sim, qui fuerim, quæ me dedit aurea tellus,

Testatum faciet carmine Musa breui.

Cartusianus ego; docui diuina Colonos

Agrippinenses: patria Sylua-ducis. (na:

Sylua paterna domus: domus Agrippina pater-
Dulcis eremicolum cella paterna domus.

Prima est natura; sedes solida altera laudis:

Celi & cellaris tertia delitij.

Sylua dedit corpus: dedit alma Colonia mentem:

Religio affectum Cartusiana Dei.

Sylua me genuere: Vbijs aluere Camæna

Musarum in thalamo ludere cella iubet:

Germine Sylua viret: Germana Colonia flore:

Fructus seruari Cartusiae penori.

Sylua lucem hausit: me sole Colonia luxit:

Occido, ut è cella clarius exoriar.

Sylua

Sylua tulit puerum: morum Agrippina magistrum:

Dant vota emeritum Cartusiana Deo.

Indole Sylua parens: virtute Colonia sedes:

Virtutis voto Cartusiana quies.

Census Sylua meos: mea sensa Colonia laudat:

Cedere vtrique, docet Cartusiana schola.

Sylua vidi homines: Vbijs conspectus ab ipsis:

Ex oculis oculos cella meos rapuit.

Egressum Sylua; hospitio Agrippina recepit:

Municipem æternum cella beata tenet.

Patria Sylua vale: tu viue Colonia sospes:

Viuens infodior Cartusiae tumulto.

Ecqua sepultus agam? mundo: patrocinator, vngo,

Naturam: populis: cordis amara mei.

Sic natura: alijs: sibi nasci: viuere: condi:

Arnoldum à Christo gloria multa manet.

Sede quiesco bona, sancto me infundo sopore;

Surgentem hoc tumulto trina corona beat.

Ciuica natura: Doctori laurea sancto:

Aurea possessio mente corona Deo. (Et is

Non vixisse piget: non pœnitet: haud pudet: a-

Munia non desunt: vtilitas: & honor.

Cuncta mihi ex voto, natura, industria, finis.

Tendat in exemplum sedula posteritas.

Viuere perpetuum studui, docui, placuit quæ.

Curate auigena viuere perpetuum.

Viuere perpetuum qui vultis, pendite grates:

Pœnitet ingratos viuere perpetuum.

Viuere perpetuum dat iusti iudicis ira,

Gratia dat Charis viuere perpetuum.

A 5

PRAE

PRÆFATIO D. AR-
 NOLDI BOSTII IN LIBRVM
 de VIRIS ILLVSTRIBVS sa-
 cri Cartusienſis ordinis.

ENERABILI, & inter my-
 ſtici corporis IESV CHRI-
 STI membra plurimum a-
 mabili Domino Hugoni de
 Vercondis, ſacri Ord. Car-
 tuſienſi in Valle gratiæ deuoto Profeſſo-
 ri, Frater Arnoldus Boſtius, Carmelitarū
 minimus Salutē, & quicquid poteſt tanti
 peccatoris oratio. Precibus iteratis tuis,
 quas iuſſionū loco ſuſcipio, obedire cupi-
 ens, præceptor amantiſſime, aggreſſus nu-
 perrimè ſum, quanquā inſufficiēs, ſanctiſ-
 ſimæ religionis Cartuſienſis Viros illuſtres,
 ingenio, doctrina, ſanctimonia præcellen-
 tes, vtcunq; contexere, vt longè lateq; pa-
 teant ad præſentium & poſteriorū ædifica-
 tionē perpetuā, lumina orbis & condimē-
 ta, incōparabili exiſtimatiōe digna, à qui-
 bus virtutū exempla peti poſſunt: quibus
 & proinde poſteritas omnis multum de-
 bet; licet quantum in ſe fuit, latere ſemper
 voluerint, cūm notiæ eorum propaga-
 tur, faces quaſdam & ſtimulos ad bonas
 artes & mores optimos facilè generabit:
 Quod enim ad gregē eſt paſtor, & ad na-
 tos

P R A E F A T. A V T H O R I S.
 tos parentes, id ad ſuos peculiarius ſequa-
 ces viri foeliciores eſſe cenſentur. Quorū
 mores æquare vt arduum & difficile, ſic
 certè & pulchrum eſt & laudabile. Hiſto-
 ria præterea eſt, vt aiunt doctiſſimi com-
 plures, parens virtutis, lux veritatis, vita
 memorię, vetuſtatis nuncia, benè beateq;
 viuendi dux atque magiſtra. Sicut enim
 vultus ad ſpeculum, ſic mores hominum
 ad exemplar in melius reformantur. Hinc
 Diuus præſbyter Hieronymus, hinc ſanctus
 præſul Iſidorus, hinc Genadius Maſſi-
 lienſis, hinc & Sigebertus Gemblacenſis,
 quorum publica religione cōſecrata vir-
 tus eſt, Patres naſcentis Eccleſiæ fidei no-
 ſtræ columnas, mundo ſeneſcenti quam
 notiſſimos reddere curauerunt. Sanè de-
 ſinet ex nunc ordinem tuum Cartuſianū,
 Paradifi veſtibulum, coeli lumē Deo Opt.
 Max. ſed & bonis omnibus gratiſſimum
 ruſticæ tantum ſimplicitatis arguere, cui
 videlicet ſuperficie tenus præſens videre
 licebit opuſculū. Plantatio enim Dei eſt,
 quæ vt vinea Domini Sabaoth iam excre-
 uit in immenſum, & tam multiplices fru-
 ctus fecit, vt iam nemo poſſit qui non pro-
 ficat, niſi negligētiam ſuam accuſare. Nec
 mirum, cūm probitas omnigena radicib;
 eius tam incocta ſit, vt nec per tam longa
 temporū 400. & amplius annorū ſpatia,
 nec

*Cic. lib. 2. de
 Orat. haud
 procul à ſing.*

*Ordo Cartuſ.
 paradifi eſt
 veſtibulum
 & cali lu-
 men.*

PRAEFAT. AVTHORIS.

nec per mala huiusce vitæ contagia enervari potuerit. Hinc solus præ cæteris *stos monastici germinis, decus atq; ornamentum vite spiritualis*, & ordo non lapsus peculiari quodã iure ac planè optimo cõpellatur. Non tamen singularis gratiæ prærogatiua suffultus, qui perpetuâ memoriã celebrari meruère, cõmemorabo, cùm labori infinito sufficeret nemo. Cùm & tot fuerint vt vix magno possent cõplecti volumine, & operosa satis erit occurfatio magis oportunorũ. Neq; de eis singula præclare dicta factaq; scribã, ne sermo prolixior tediũ lectoribus inferat, cū & id laboris esset immensũ, sed aliquot dũtaxat nobis familiariores, & rerum ab eis gloriosè gestarũ capita ponam, imitãs eos qui magnũ atq; immensũ orbẽ breui admodũ tabella depingunt. Cæterũ si labor hic qualiscunq; noster tibi, Pater amãtissime, & quibusdã reliquorũ tui S. Ordinis, cui semper affectus fui, deuotorum confratrum gratus & acceptus futurus est, vt sacris nostris orationibus caritatis vicem mihi piè refundatis oro, obtestor, obsecro. Itaq; vt egregio viro aliquo fundamentũ dicendi capiã, de tantæ sanctitatis, institutore primario, ardētissimo vtiq; diuinitatis amatore Brunone Doctore admirabili, & ardentis ingenij initium iure sumam.

D. Bernar. in lib. de vita solitaria ad fraires monastii Dei.

Non omnes sed plerisque duntaxat viros illustres commemorat Bossius.

ELEN-

ELENCHVS SINGVLORVM

CAPITVM.

CAP. I. De S. Brunone, primo Cartusienſis Ordinis initiatoro.

- II. De B. Guigone, quinto totius Ordinis Generali.
- III. De Bernardo, Priore Portarum.
- IV. De B. Anthelmo Episcopo Bellicensi.
- V. De B. Basilio, V III. Ordinis Generali, virtutũ meritis, ac miraculorum gloria per celebri.
- VI. De S. Hugbone, Lincolnienſi Antistite.
- VII. De S. Stephano, Episcopo Diensi.
- VIII. De P. Trusiano, Florentino, qui ex insigni corporum medico, animarum factus est curator.
- IX. De B. Bosone, XV I. Ordinis generalis.
- X. De P. Ioanne Birellio, X X I. Generali.
- XI. De P. Ludolpho, Saxone, Argentinenſis Cartusie Priore doctissimo.
- XII. De insigni viro P. Henrico Kalkariensi, Coloniensis Cartusie Priore celeberrimo.
- XIII. De Ven. P. Henrico Coesfeldienſi, eiusdemq; scriptis ac literarum monumentis.
- XIV. De D. Adriano, S. Theol. Doctore.
- XV. De P. Bonifacio, X X V. Ordinis Generali, eiusdemq; scriptis.
- XVI. De Stephano Senensi, Priore domus S. Ioannis Baptiste.
- XVII. De Hermanno Petrao, Vicario monialium Cartusie Brugensis.
- XVIII. De Henrico Hastio, iunioro, olim Priore Cartusie Arnhemienſis in Geldria.
- XIX. De P. Goesyvino Becano, Priore domus Diuionens.
- XX. De P. Osyvvaldo, Priore domus Virtutum in Scotia.
- XXI. De

- XXI. De Gerardo Schedamensi, Cartusia Leodicensi Priore
 XXII. De D. Nicolao Albergato, S. R. E. Cardinali.
 XXIII. De P. Bartholomao, Priore Ruramundano.
 XXIV. De Ioanne Louamensi.
 XXV. Scripta & elucidationes Iacobi de Paradiso.
 XXVI. De P. Aegydio aurifabro, professo Cartusia Virceburgensis.
 XXVII. De Ioanne ab Haghen, cognomento de Indagine, literarum monumentis clarissimo.
 XXVIII. De P. Dionysio Rickelio, eiusdemq; scriptis.
 XXIX. De Guillermo Apfelio, Bredano.
 XXX. De P. Iacobo Gruytrædio, Priore domus Leodicensis.
 XXXI. De P. Henrico de Piro, Cartusia Colonienfis professo.
 XXXII. De Gerardo Bredano.
 XXXIII. De D. Henrico Loënio, Priore domus Capella, propè Angiam, Hannonie oppidum.
 XXXIV. De Vener. Patre Laurentio Muschelio, eiusdem loci olim Priore.
 XXXV. De P. Henrico Prudente, Eruxellensis Cartusia Priore.
 XXXVI. De Patre VVernero Larenfi, cognomento Rœleuinck, Cartusia Colonienfis alumno.

F I N I S.

Caput

Caput Primum.

DE B. BRVNONE

PRIMO SACRI CARTVSIENSIS ordinis initiator.

Bruno, natione Colonienfis, Doctor sacrarum litterarū celebris & facundus, ex insignis Ecclesiæ Remensis Canonico, sacri ordinis Cartusienfis institutor, & Prior primus, honestatis, grauitatis, ac totius maturitatis quasi quoddam simulacrum resplenduit. Nam veluti eum B. Hugo fydus purissimum & splendidissimum singulari prærogatiua sanctitatis, superexcellenti puritate conuersationis, doctrina eximia & quam multis salutari, miraculorū deniq; inæstimabili gloria ab occidente vsq; in orientē clarissimè refulsit. Ob hoc nimirum sanctissimus Hugo Granopolitanus antistes, sancti præpositi sui coadiutor præcipuus futurus, eum & sex suos sanctos sodales lucidissimarum stellarum specie præuiterat sibi ducatum in solitudine Cartusiæ præstantes, cuius semper postea consilio, quanquam Pontificali sublimatus cathedra, non secus quàm præceptis obtemperauit Abbatis, cū Iesu Christo Opt. Max. sic omnem iustitiam adimplens. Extant autem præter alia præclara doctrinæ frugiferæ fluxe monumenta epistolæ eius plurimæ elegantes, humanitatis, beneuolentiæ, officij

Ita vocauit eum B. Hugo tom. 2. Suriij 1. April. c. 4.

In vita S. Hugonis ca. 4. die 1. Apr.

Scripta D. Brunonis.

officij plenæ, amoremque diuinum spirantes, quas, dum sacris ouibus curas necessarias exhiberet, velut os Dei, & lingua sancti Spiritus ad diuersos scripsit, reuerendâ sanè & profundâ intelligentiâ, quæ de pneumatis almi abundè recepit, præsentibus & posteris piè communicans. Superextant & carmina vernantis eloquij flore mellita permulta, sic aures mulcentia, vt corda simul moueant. Quæ diuino sale conditam summam eius sapientiam, palam omnibus proloquuntur: Fuit enim hic tam diuini signifer exercitus gemina scientiæ; humana videlicet & diuina cumulatissimè præditus, omnium & virtutû & rerum gestarum gloria coruscans, Eloquentia quoque Tulliana præclarus, luce rationis in omni gloria mundi succum vanitatis sagaciter deprehendens, veraciterque distinguens à solido veritatis. Sarculo quoq; disciplinæ ex timore filiali Dei praua queque in moribus & carnis superflua refecans, vt nedum ipse, sed & multi eius saluarentur exemplo. Quod si in familia sæculari prædicationis & salutis est esse Patriciû, quanto maioris laudis & honoris est, fieri sanctitatis tam eximiæ successione perpetua ac indes extensiore generosum? omniumque proinde præconio, prædicatione, litteris, monumētis non iniuria perpetuò decorandum? Si & ad vnius pœnitentiam peccatoris tota cœlestis regio in lætitia exciratur, quænam illi exhibuisse gaudia, sed & exhibere continuò creditur Bruno beatissimus, de tam multorum perfecta conuersione, & vera pœnitentia peccatorum? Cùm subinde Domini apostolici Urbani secundi, olim discipuli

Lac. 15. 10.

scipuli sui, iussu Ecclesiæ Romanæ, vt erat inuiolabilis fidei rarissimæque integritatis, tempore aliquanto consilijs salutiferis & auxilijs efficacibus maximoperè subuenisset, Archiepiscopatum Rheginensis Ecclesiæ, ad quam Pontifice Maximo annuente, utpote actione perfectus, & contemplatione sublimis, iure fuerit electus, constanter recusasset, tandem longo vsu & exercitio deformis quodammodo effectus, in Eremito Calabria, cui *Turris* nomen erat, itinerarij sui cursum foelicissimè consummauit. Terrenis enim cœlestia, magna paruis, æterna caducis subito successerunt. Si denique de Arrio hæretico olim ritè dixit Diuus Hieronymus, quod pœna eius nondum finita est, sed augebitur vsque ad diem iudicij, iuxta augmentum erroris sui, multò magis mihi dicere licet, cùm *miser cordia super exaltet iudicium*, quòd D. *Jacob. 2. 13.* Brunonis gloria indes augeatur in cœlis, & vsque ad finem iudicij semper augebitur iuxta augmentum institutæ ab eo sanctitatis. Iuxta cuius sepulchrum fons viuus emanat, qui diuina clementia, & tanti Patris meritis, languentibus multis optatæ confert remedia sanitatis; vnde salutis auctori gratiæ referuntur ingenites. Non est igitur extincta hæc lucerna, sed flatu percussorio percussa est, vt lucidius splendeat, & luceat omnibus qui in domo Dei sunt, desperatamque salutis viam multis impertiatur. O foelix locus qui talem gemmam complectitur, in quo tales diuitiæ conferuantur! Verè eum confiteri possumus æternæ salutis esse participem.

Jacob. 2. 13.

*In fine vitæ
S. Brunonis
6. Octobris.*

B

C A

DE B. GVIGONE, QVINTO TOTIVS
Ordinis Generali.

GVIGO Prior Cartusæ quintus, in castro Valentinenſis Episcopatus, cui ſancti Romani nomen eſt, claris è parentibus ortus, litteris ſæcularibus & diuinis admodum eruditus, ingenio ſolers, memoria tenax, ſacundia admirabilis, exhortatione efficaciffimus, antecessores ſuos fama & autoritate longè præceſſit. Hic gratiæ etiam ſpiritualis vnguento mirificè delibutus, Cartuſienſis propoſiti institutionem & ſcripto & exemplo monſtrauit, & Dei fauente ſubſidio, ſequaces in eadem institutione per multos illicò habere promeruit. Qui in corpore mortali conuerſationem ſuſcipientes Angelorum, æthereque magis quàm terris ſe dignos præſtantes, aureis, vt ita dicam, pennis, in cælum euolârunt. Sub eo ſiquidem Domus Portarum, Excubiarum, Durbonis, Syluæ benedictæ, Maioreui, Arueriæ exordium ſumpſerunt ſimul & incrementum, eremusque montis Dei anno vitæ eius vltimo ordinatione ipſius, & conſilio viri admodum Venerabilis Odonis, Abbatis ſancti Remigij in Archiepiscopatu Remenſi cæperat habitari, libris ſubinde authenticis perquirendis, ſcribendis & emendandis ſtudium præbuit infatigabile. Epistolæ D. Hieronymi multipliciter vitiatas, erroreque ſcriptorum corruptas, ingenij ſui propè diuini vbertate mirificè ad veritatis lineam reduxit, ostendens in præſatione Lazaro Priori Durbonenſi, confratribusque ſuis dedicata, quæ nam epistolæ D.

Extant etiã
num ſacta
huius B. Guigonis.

De hoc vide
lib. 6. Petri
Dorlandi, c.
29. pag. 367.

Guigo emendatus edidit
D. Hieronymi epistolæ.

læ D. Hieronymo eſſent adſcribendæ, & quæ non. Inſuper & vitam admirabilem ſanctiffimi Hugonis Gratianopolitani Præſulis, Cartuſiæque fundatoris, verè ſibi notam, inſigni etiam ſtylo condidit, accedente mandato Innocentij ſecundi Pontificis Maximi, qui cum ſanctorum adſcripſerat Cathalogo. Sed & alios tractatus complures deuotionis excitatiuos, velut Apoſtolica retia, & laqueos tenaciores, trahendis ad Chriſtum hominibus, eleganter nitideque contexuit. Epistolæ quoque præſtabiles innumeras ſcripſit, tanquam cœleſti quodam lumine calefactus & incenſus, præſertim ad D. Bernardum, Abbatem Clarevallenfem ſui amantiffimum, & alios, quos virtus ſibi vel meritum conciliauit, viros egregios, in quibus eruditionis eius inſigne, ſermo ſuauiſ & purus, oratio luculenta non accerſita, ſed ſponte occurrens, inter gratum laudabileque compendium clarent ſuperabundè. Quam dulciſonæ autè ſimul & efficaces epistolæ eius fuerint, oſtendit etiam D. Bernardus Abbas, qui ſecum cor vnum & anima vna fuit, reſcribens ei in hæc verba: *Patrum reuerendiſſime, amicorum chariſſime, legi epistolam tuam, & quas voluebam in ore litteras, ſcintillas ſentiebam in pectore: quibus & concaluit cor meum intra me, tanquam ex illo igne, quem Dominus miſit in terram. O quantus in illis meditationibus exardeſcit ignis, è quibus eiufmodi euolant ſcintilla!* Verùm tandem bonorum ſtudiorum in terris ſinem faciens, beatis meritis dicatum ſpiritum ſuum Domino commendauit, ſexto Calendas Auguſti, Anno Chriſtianiæ

Extat Tom. 2.
Saxij die 1. Aprilis.

Eſt epistol. 11.
in operibus
D. Bernardi.

salutis septimo & trigesimo post millenum & centenum, ætatis suæ circiter septuagesimo, cōuersionis verò trigesimo, Prioratus sui septimo & vigesimo. Ab inceptiōe autem sacri Ordinis tertio & quinquagesimo.

CAPVT III.

DE BERNARDO, PRIORE CARTV-
sæ Portarum.

BERNARDVS Prior Portarum in Burgundia, Diuo contestante Bernardo Clareuallensi, verus homo Dei, à cuius ore & calamo, salutarium admonitionum cādor prodijt inenarrabilis, nedum sibi quam vtilissimè vixit, sed & alios permultos ad vitam æternam pertraxit, auctoritate iubendo, monitis hortando, seueritate castigando: Sed ante omnia virtutum suarum exemplo ducendo eos, & tanto iam tempore pertentatum à se iter velut digitis indicando. Ad monasterium nempe suum aduenis pijs omnibus & reuerentiâ incutiens, & timorem diuertere tale ferè fuit, quale foret è terris ad cælos subuolare. Cùm in eo omnia oratione & diuinis laudibus non solum fragrantia, sed & spiritali consolatione plena fuerint, imò & lectione assidua ac meditatione diuturna, sacrum pectus suum bibliothecam fecerat Christi: Et inter innumeros, quos summo lucratus est regi, Beatum Anthelmum, postea Bellicensem Antistitem mundo subripuit, Christi que castris militem & quidem egregium conquisiuit. Verùm cum Domus Cartusie propter casualem niuium ruinam, & dolendam Monachorum op-

De B. An-
thelmo con-
sule Tom. 3.
Iunij die 26.
Iunij.

pressionem, personis plurimum indigeret, Dominus Hugo, ex religione Catulsiana Gratianopolitanus Pontifex sanè conspicuus, qui Ecclesie Metropolitana Viennensi postea præfedit, ipsum tunc nouitium summæ spei matri ordinis postulauit donari. Diuo subinde Bernardo Abbati Clareuallis in Christi visceribus sui amatissimo, Beatus hic Pater Bernardus excelsus in verbo gloriæ crebras scripsit epistolas, vehemētor spiritum animatas: vt pote nedum magno verborum ornatu venustas, sententiarumque maiestate refertas, sed & ingenio sæcundo præstantes. Ac vt exponeret Canticum Salomonis sacrum theoricumque sermonem, non humano ingenio, sed spiritus arte ita compositum calcar addidit, assiduis precibus suasionibusque id potissimum impetrauit: velut ex ipsius Diui Abbatis ad conscium mutuæ charitatis pectus epistolis responsiuis tantas amicitias æternæ memoriæ consecrantibus claret, quàm lucidissimè. Vt colores exemplum pictori, equus ac arma militi, instituta rei militaris duci pergratum sunt donum: sic hæ Christi & Ecclesie laudes sacri amoris gratiam, & æterni connubij sacramenta resonantes, à Diuo Bernardo Cisterciensi profectæ, Diuo Bernardo Cartusienfi, cum quo omnibus virtutis & laudis insignibus copulatus extitit, donum iucundissimum maximeque accommodatum fuere. Patet etiam ex vna epistolarum Diui huius Abbatis ad * Inno- * Est epist.
centium. secundum Pontificem Max. Diuum 155. ad In-
Priorem Bernardum sibi omnis spiritualis plenitudo charissimum, ad præsulatum quandam
B 5 in Lom-

De hoc Hu-
gone vide
Notas mo-
nias in chro-
nicon Dor-
landi lib. 2.
§. 2 p. 41.
l. 4.

8 DE VIRIS ILLUSTRIBVS
in Lombardia electum fuisse. Qui multis celeberrimisque virtutum prodigijs longè lateque, post mortem tandem inter suos posteros clarus effulsit, cælestibus indies magis magisque honoribus amplificandus. Iurè dicam igitur

Summa virum probitas, simul ac miracula sanctum

Esse probant, fidei si sit habenda fides.

Qui venit agrorum, redit ad sua limina sanus,

Et miseros homines ossa sepulta iuuant.

Loripedes, oculis capti, nodisq; podagra,

Diuinam illabi testificantur opem.

CAPVT IV.

DE B. ANTHELNO EPISCOPO BEL-
licensi, cuius res praeclare gesta extant apud

Suriium Tomo 3. die 26. Iunij.

ANTHELMVS ex Priore Cartusiae se-
ptimo, Bellicensis Ecclesiae Pontifex, in-
ter praecipuos sui temporis Episcopos egregius,
litteris & secularibus & diuinis admodum eru-
ditus, heroica quadam virtute, fructibus spiri-
tus semper abundauit. Ita in singulis enitens,
quasi cæteros non haberet. Sentes namque ac
tribulos ex agro Dominico feruidè euulsit, zi-
zania & lolium sarculo veritatis praecidit, exter-
minauit auaritiam, libidines profligauit, volu-
ptates strangulauit, ambitiones & odia fugauit,
ignauiae ac fœcordiae classico quodam vocis fo-
noræ stimulos ademit. Semen quoque bonum
secreto pneumatis almi perdoctus afflatu semi-
nauit, & cælestibus vberius irrorauit eloquijs.
Inter alia quoque Christiformis Pastoris offi-
cia, Ecclesiasticam immunitatem simulac dig-
nitatem, magnâ & plenâ libertate viriliter & a-
nimo-

nimosè tutatus est. Nulli parcens, nullius perso-
nam accipiēs, nihil metuens, tanquam qui mar-
tyrium speraret: contrauenientes autem tonan-
ti & aperto sermone anathemate ligauit, nec ni-
si satisfactione condigna praeuia eosdem solue-
bat. Ascendens igitur ex aduerso, Comiti Sab-
audiae, patrie principi Humberto, filio Amedei,
Deo & Ecclesiae repugnanti, pectoris sui diui-
num atque inuictum robur ostendit: murum se
pro domo Domini constituens inexpugnabile.
Non degenerem ab inclytis tyronibus illis ge-
rens animum, qui ferro & igne de Decio trium-
pharūt & Nerone. Quapropter graue tanti prin-
cipis, & multorum suorum optimatum incurrit
odium. Sed quia Deus in causa fuit, id constans
eius & omnium honore amplectédus athleta, tam
parui pendit, vt in eò renatus videretur D. He-
lias. Minimè timuit itaq; libertatis Ecclesiasticae
propugnator illustri, pro veritate scandalū, pro
virtute ridiculū, pro iustitia detrimentū. Siuit
.n. quod nisi moto turbine, Diu^s totius religio-
nis protoparens, praceptor ac fundator Helias,
curru igneo mortis huiusq; nescius, raptus est
in cælum. Quid verò pro Catholica vnitae tu-
enda Alexandri III. Pontificis Max. tempore
contra Octavianum intrusum, & alios scisma-
ticos animo constantissimo peregerit, Comite
Domino Gaufredo sapientè & egregiè facundo
viro; quanta etiam religionis perseverantia, iu-
sticiae zelo, virtutumque omnium obseruantia
continuata vixerit sui temporis rarus phœnix,
paucis explicari non potest. Tandem autem
ab hac nebulosa caligine sexto Kalendas Iulij,
mundi

*De hoc con-
sule vitans
B Anthelmi
Tom. 3. Suriij
26. Iunij.*

mundi principe triumphato, emigravit, cum signorū coruscatione multa, Anno ætatis suæ plus septuagesimo, episcopatus autem quinto & decimo, ad multorum quos præmiserat, cæcus transiens lætabundos, ad sanctorū cuneos gratulantes, ad obuia agmina angelorum, ad complexum & osculum vocantis domini, cui quam deuotissimè seruierat, felicissimè perueniens, vt in libro de sacris eius actibus longè lateque vulgato, quam lucidissimè claret: felix ille sibi, & verè serenus dies, quo plenus ei meridies Christus illuxit. Dies cunctis vitæ suæ diebus longis expectatus desiderijs, expetitus suspirijs, frequentatus meditationibus, orationibus præmunitus.

CAPVT V.

DE B. BASILIO, OCTAVO ORDINIS

generali, virtutum meritis, ac miraculorum gloria per celebri.

BASILIVS Prior Cartusie octauus, doctrinæ sacræ præstantia omnimodaq; virtute cum latus, perspicuæ claritatis lumine mirificè radiavit. Iuxta Domini enim vocem, *qui Apoc. 22. 17. audit, dicat, veni* quasi Lucifer matutinus lucem annuncians, multis lingua calamoque profuit ad vitam æternam, prouidens, ne vineæ domini fabaoth propagines verterentur in labruscam, frumenta degenerarent in lolium, aurum in scoriā, oleum in amurcam. Summopereque cauens, ne dum ferre opem naufragis videretur, rerum humanarum scopulis allisionem sustineret. Intenta meditatione, oratione, contemplatione,

platione, tanquā liberrimo quodam animæ volatu ad cælestia subleuatus, secundum experientia suæ sensus documenta permulta, mirum præferentia feruorem, dedit. Tota denique conuersatio sua stola erat honestatis, morum ædificatio, forma doctrinæ, structura salutis. Opera complura quæ fecit, testimonium perhibent veritati huic. Inter alios autem doctrina fama que conspicuos viros recepit ad ordinem beatissimum patrem Hugonem, Lincolniensis Ecclesiæ postea Præfulem, ad regis Angliæ, & optimatum suorum instantiam, ob eximiam sanctitatem, innumera que miracula, ab Honorio tertio Pontifice Max. dignè canonizatum, deficiens tandem in senectute bona, post labores sudoresque sacræ peractæ militiæ, Christum adiit, circa annum incarnationis tertium & septuagesimum, post centenum supra millenum. Sepultus est in Majori Cartusia, cum miraculorum splendore multo, posteaquam sacrum ordinem tribus & viginti annis summa cum integritate laboriosè vexerat. Vbi rebus ab eo magnificè, sancteque gestis, talem laudis meruit titulum, quem nulla vnquam delebit obliuio.

CAPVT VI.

DE B. HVGONE LINCOLNIENSI ANTISTITE, cuius res præclare gestas vide Tom. 6. Suriij, die 17. Nouembris.

HVgo ex Priore de VVithan in Anglia Lincolniensis Antistes, doctus, fidelis, & prudens dispensator talentorum Domini, cuius laudes eximias obscuratura nulla vnquam

Hugo Lincolniensis à quo admissus ad ordinem. A quo Pontifice in numerum SS. relatus.

erit ætas, cum sanctis & luminosis doctoribus laborum præmia felicissima merito iure percepit. Qui diuinæ largitatis munere abundè re-
fectus, à puerilibus annis locatus est in sanctua-
rio Dei, mirè admodum omnibus per omnia
gratiosus. Morum etenim integritate & matu-
ritate ante tempus canescere cœpit, humanaque
transcendere, atque carnalis insolentiæ motus
vigilijs, ieiunijs, cilicio, & iugis continentie bal-
theo cohibere. Porro ignis in altari cordis eius
ardens iugiter, alijs etiam ostendit lucis iter. Sed
& quantum creuit annorum, dignitatumque
gradibus, tantum in disciplina morum ac pro-
fectu virtutum, omnis quoque sanctitatis con-
summatione perfecta, profecit indies, non sur-
da aure præteriens illud de Apocalypsi, *qui san-
ctus est, sanctificetur adhuc*. In diuitijs itaque pau-
peritatem, in sublimitate humilitatem, in fasti-
gio tanti honoris pristinam humanitatem ser-
uauit; Episcopi nomen operibus maximis, va-
rijs, difficillimis, summa cum laude interpreta-
ri non cessauit: exhibés se Ioannem incestuosus,
Matthiam apostatis, adulteris & fornicantibus
Phinæen, Heliam idololatri, mentientibus Pe-
trum, blasphemantibus Paulum, vitorum de-
nique hostem se semper præbuit acerrimum.
Multò igitur minus præcellentiæ ipsi Pontifi-
catus attulit, quàm ipse ob innumerabiles suas
diuinasque virtutes Pontificatui. De quo pro-
inde fatius silere puto, quàm pauca dicere: dum
tamen commemorauero, quid summæ Dei ge-
netricis matri beatissimæ Annæ venerationis
impenderit, quæ sibi vicissim in cunctis neces-
sitati-

fitatibus & periculis celerem opitulationem re-
pendit, ad quam migravit anno Domini 1200.
17. Nouembris.

CAPVT VII.

DE B. STEPHANO, EPISCOPO

*Dienfi, cuius vitam habes Tom. 5. Suri, die**7. Septembris.*

STEPHANVS ex Priore Portarum Epif-
scopus Dienfis, forma virtutum, disciplinæ
summa: in quo veteris sanctitatis specimèn elu-
xit, multorum æternæ saluti voce viua calamo-
que profuit. Insigni etenim doctrina tanquam
sonorâ Euangelij tubâ eminenter conspicuus,
non modo regionis religionisq; suæ gloria, sed
totius orbis terræ decus præcipuum, splendor
testatissimus, ac lumen fulgentissimum extitit.
Erant autem illius eloquia casta & insignita,
cordis intima penetrantia, ad animæ ac spiritus
diuisionem vsque pertingentia. Qui miraculosè
sublimatus spiritum erexit, carnem deprimens,
vitam in terris ducens angelicam; Christo mi-
litans in tenuitate ciborum, in asperitate vesti-
um, in vigiliarum excubijs, in psalmis ac canti-
cis spiritualibus, in confessionibus, in discipli-
nis & lachrymis, in cœlestium suspirijs, in igni-
tis compunctionibus, in iubilationibus arca-
nis, in excessibus mentis, dulcibusque suspirijs:
in quibusdam gloriæ cœlestis experientijs; ad-
eò vt sæpè raptus alter videretur Helias. Tot
quoque in vita multimodis conferta meri-
tis, & post obitum felicissimum miraculo-
rum euidentissimorum insignibus effulsit, vt
in stu-

*Quam insig-
nia edidit
miracula, vi-
de apud Su-
rium in vita
eius.*

in stuporem facile vertantur legentes. Nam mortuos fuscitavit complures, leprofos mundavit, cæcos illuminavit, infirmitates reliquas multas desperatas naturaliter incurabiles, fanitate salutari cõmutavit. Quibus sanè maria nobilitavit, terras sanctificavit, & sanctam Ecclesiam omni virtutum & laudum splendore apprimè exaltauit. Vnde, si vitã animæ manētis in corpore deprehēdimus ex motu membrorum, meritò vitam animæ sanctissimi huius Præfulis post corpus perpendimus per ossa mortua in virtute signorum. Superfluum verò est referre, quantas sibi virtutum diuitias præmiorum meritò congregauerit, quanquam purissimum deuotionis sanctæ thymiana quotidie in ara cordis flammescens Deo incenderit. Anno autem Christi tertio & decimo post ducentenum supra millenum omni laudis genere mirificè cumulatus, cœlos angelis comitantibus, petijt. Quem matris suæ partum aureum si dixerò, à vero haud quaquam aberrauero.

CAPVT VIII.

DE P. TRVSIANO FLORENTINO, QUI
ex insigni corporum medico, animarum apud
Cartusianos factus est curator.

TRVSIANVS Florentinus, in summa litterarum fere omnium eruditione mirabilis, medicamenta animarum contra vitiorum labes ac pestilentias primùm sibi, deinde & reliquis admodum multa parauit. Qui prius corporum ægrotantium arte, vsu, professione, salutifer medicus extitit: sed medelas exteriores ad in-

Obijt anno
Domini. 1213
ætatis 58.
episc. 6.

ad interiora remedia (cum corporibus animæ in infinitum præsent) consultò transtulit. Narrant Ioannes Tortellius, reliquique plures, qui talia curant, quod adhuc florens in sæculo, commentum insigne super leni *technen* Galeni miræ doctrinæ conscripsit, fuit enim in illius Thadei Florentini, Hypocratis summi interpretis & explanatoris, discipulus præ cæteris doctissimus. Qui etiam inter Aesculapios, seu nominatiores medicinæ authores, quorum eximia ingenia facultatem hanc nobilitauerunt, nominandus iure venit. Qui ex eius schola velut ex vberissimo fonte, physicæ sapientiæ viri clarissimi propemodum innumerabiles emerere Mihi pro maximo est, quod religioni se totum dicauit, quodque curas in terris exercuit immarcescibiles, quarum fructus in cœlis iam à se & à multis carpitur semperque carpetur. Sicuti namque Thadæus nominatissimus præceptor suus, artis suæ practica mirabili, diuitias fere regales congregauit, ita hic varia & sublimi ornatus disciplina, longè potiores spiritalioresque virtutum meritorumque, quas secum tulit opes, cumulauit. Floruit autem circa annum Domini septuagesimum post millenum & ducentenum, verbo, calamo, & exemplo longè lateque resplendens.

CAPVT IX.

DE B. BOSONE, DECIMO SEXTO ORDINIS Generali, de quo consule lib. 4. Chronici Dorlandi, cap. 17. & quas adiecimus elucidationes.

Boso

BOSO Prior Cartusie sextus decimus, vir sanctitatis eximie, magniq; apud Deum meriti, ingenti mansuetudinis & caritatis gratia apud homines decoratus fuit. Et adeo ingenti, vt tanquam vnus de numero Seraphin fraternitatis vniuersitatem, conuersatione sua feruidissima, in amore Dei vehementius indies accenderet. Satagens enim ne ab extremo occuparetur die, extremum sibi computauit omnem diem. Sermo eius, & omne conuiuium fuit de scripturis aliquid proponere, libenter audire, recta suscipere, praua acriter confutare, & ingenuo pudore, quid cuius esset, simpliciter confiteri. Atque in hunc modum eruditionis gloriam perhumiliter declinando, eruditissimus habebatur. Erat itaque corde submissus, dulcis sermone, strenuus opere, feruens charitate: in commisso fidelis, in consilio circumspectus, & prudens. Præter alia verò multa ad honorem Dei, & proximorum salutem ab eo corde, linguâ, manu, calamo frequenter elaborata, hominem suis precibus meritisque prepotentibus, dum adhuc viueret, à morte suscitauit. Cum verò tandem omnium virtutù consummatione perfectus, ordinem sacrum annos circiter quinque supra triginta tam sancto regimine gubernasset, vt cum Apostolo iure dicere posset. *Bonum certamen certauit, cursum consummavit, fidem seruauit*. Circa annum Domini tertium & decimum, post mille trecentos ex humanis sublatus est, & Patribus sanctis in æternum victurus redditus, Cartusianæ militiæ duris laboribus angelicæ felici-

*Suscitauit
mortuum
vinctus ad
huc: de quo
Dorlandus
pag. 216.
2. Tuss. 4 7.*

licitatis requiem commutans. Super cuius sepultura nascitur herba, quæ ingenti hominum admiratione & fama multis præstat medelam languidis, & potissimum febricitantibus.

CAPVT X.

DE P. IOANNE BIRELLIO, VIGESIMO secundo ordinis Generali, cuius eximias virtutes latius prosequitur Dorlandus in chronico pag. 231. & nos in Notis pag. 82.

IOANNES BIRELLIVS Prior Cartusie, secundus post vigesimum, vir vitæ admirabilis, sanctitatis eximie, humana quoque ac diuina sciëntia abundè præditus, Deo & hominibus tam gratus extitit, vt vix vel aliquis eum in Ecclesia Dei tempore suo auctoritate vel fama præcesserit. Qua ex re dum bonæ memoriæ Clemens sextus Pontifex Maximus mortem obiisset, maior & sanior pars Cardinalium eum Papam eligere voluit: Elegisset quoque, nisi Cardinalis Petragoricensis suggestione territi, aliò animum inclinasset: A cuius successore Innocentio sexto ad Cardinalatus dignitatem iterum atque iterum inuitatus fuit: quam acceptare constanter, humilimeque renuit: Verum sæpius ei scripsit epistolas admonitorias, vt se à suis custodiret nepotulis: ne animæ suæ & Ecclesiæ Dei fieret iniuria: quas sancti & eruditi pectoris sui nuntias ita recepit, velut ab ipso Deo missæ fuissent. Multi etiam Reges & Principes, ob eius exhortatorias litteras, mellifluæ

*est error in
M. S. exem-
plari, quem
emendare nō
potuimus.*

fluæ dulcedinis flagrantia resperfas, se ab illicitis multis temperabant. Et inter alios Amadæus Comes Sabaudia Princeps, qui eum pro Patre spirituali, & confessore tenuit, omniaque peccatoris sui arcana cum eo communicauit. Cui & filium ab vxore sua longo iam tempore sterili precibus impetrauit, patris nomen atque præstantiam præ se ferentem. Consilio etiam eius Heribertus Delphinus Viennensis, qui non minus dicto Comite semper obediuit eius mandatis, ordinem fratrum prædicatorum ingressus est, quanquam habitum & religionem in Cartusia disposuerat induere. Perspiciens enim ipsum ordinis asperitatem sustinere non posse, planiorem sibi viam suadendam censuit. Potius quoque Decretorum Doctbr celebris & sanctus, miraculis admodum multis clarus, verba similiter eius pro sententijs semper habuit. Vnde cum in curia Romana causas multas sæpius peroraret, Ioannem Priorem Cartusie, seu verba sententiosa ab eius ore suscepta, pro dictorum suorum confirmatione sæpius allégauit. Quo factum est, vt auditores eius, de tanti patris summa sapientia stupefacti manerent. Exemplo itaque Aioth fortissimi ducis Israel, velut vnicum sui temporis virtutum exemplar, ambidexter fuit. Dum enim contemplatiuæ vitæ se dedit, subito in tam extaticum rapiébatur excessum, vt Seraphicus potius videbatur, quam humanus: Dum verò ad actiuam descendit, vltra hominis naturam etiam ipsam inconcussa stabilitate exerce-re cernebatur. Nam licet in multis occupatus esset vt Martha, non tamen vt ipsa erga plurima

Indic. 20. 16

turba-

turbari videbatur. Cum verò Deo tot tantaque sublimia eius merita remunerare placuit, defunctus est vita, seu potius ad vitam veram transijt, Anno Christi sexagesimo post mille trecentos, die sanctæ Epiphaniæ, cum miraculorum clarissimorum splendore multo. Felix reuera transitus, & optimo cuique optandus: de præfenti nimirum pelago ad littus quietis, de labore ad refrigerium, de expectatione ad præmiu, de agone ad brauium, de morte ad vitam, de fide ad visionem, de exilio ad patriam, de carcere denique ad palatium. Felix anima, quam sancte leuabant excelsa suorum priuilegia meritorum. De hoc Patre sanctissimo ait etiam in quadam epistola magnus ille Franciscus Peratacha, quod inter homines peccatores, quibus Orbis abundat, Angeli vitam & angelicam famam habens, per densissimas sæculi sui tenebras nouum sydus effulsit: Et è Cartusie sublimi specula, velut ex orientalis iugi vertice Lucifer, matutinus irradiauit, multis, quos ipse non nouit, ob eximiam virtutem suam notissimus.

*Obijt anno
1360. in festo
Epiphaniæ.*

CAPVT XI.

DE PATRE LVDOLPHO, SAXONE, ARGENTINENSIS CARTUSIE PRIORE DOCTISSIMO, SCRIPTISQUE CLARISSIMO.

LVDOLPHVS Alemánus, Prior sanctæ Mariæ propè Argentinam, velut accensa super candelabrum lucerna, septiformi diuini muneris claritate relucens, posteritati mansurisque litteris, multa & quidem egregia commendauit. Quem enim non in admirationem rapiat

B

opus

opus suum elegans, ac re, operosissimum, & prope diuinum, in partes quatuor præclaras distinctum de *Vita Domini Iesu Christi Optimo Maximo*, quod per orbem vniuersum longè lateque multiplicatum, tanquam sydus quoddam humanas illustrat mentes. Nihil etenim est, quod doceri velis, quod liber ille docere non possit. Mihi certè quoties abditum quæro, thesaurus est. Sed vt sermones & tractatus eius minores exterorum cognitione efflorentes & redundantes omittam, qui adhuc extant, & semper extabunt, Psalterij Davidici, quinquaegenæ singulæ, ab eotam eruditè, quam luculenter elaboratæ, cognitione magis quàm verbis æquandæ: adeo illustrè suum laudat & commendat auctorem, vt alterius commendatione nõ egeat. In eis nepe, quicquid est, totù cœlesti ac pœnè diuina sapientia atq; pulchritudine depictum est. Et quia lectio litterarum sacrarum, orationis excitatiua esse iure tenetur, psalmis singulis, singulisq; dominicæ vitæ capitulis orationè materiæ tractatè cõformè sepe adiungit. *Libar vita Christi*, manu sua conscriptus, veneratione nõ parua adseruatur in Cartus. Mogütina: vbi ab omni absoluto onere, aliquot mäsit annis ante felicè discessum suum. Nõ ad ocium, non ad remissionè, non ad quietem alioquin sibi debitam, sed vt librorum compositioni posset vacare liberius: habens singulas bibliothecas visitadi gratiã. Imitatus planè hac in re Augustinum, Ecclesiæ linguã: cuius tâta est gloria, vt nullius crescat laudibus, nullius vituperatione minuatur. Cæterum Iacobus Philippus Bergomas libro 13. supplementi chronico-

Ludolphus aliquandiu vixit in Cartus. Mogütina, paulò ante obiit.

nicorum, Deo & hominibus dilectum hunc Patre (qualè secula rara tulerunt) multa floruisse laude commemorat. Vixit autem sub Clemente Papa vi, verbo iuxta ac opere longè lateq; respluens. De quo hosce mihi libet canere versic, *Calicolum, & legis custos Ludolphus, auitos Aequavit Patres patriamq; accepit Olympum, Et conseruata aeternum pietatis honorem.*

CAPVT XII.

DE INSIGNI VIRO, P. HENRICO KALKERIENSI, Cartus. Coloniensis Priore olim merito s. mo, eruditissimoq;.

HENRICVS Kalker Prior domus sanctæ Barbaræ apud Vbios diuinæ sapientiæ fulgore peculiariter irradiatus, inimicitias & bellum inexpugnabile vitijs indixit, ac virtutibus, quæ solæ felicità animã, incubuit. Scripsit quoque præfatos sanctosq; viros virtutibus æquans summa laude cõplura, mirum præ se ferètia feruorè, posteris & admirationi & eruditioni futura: Inter alia verò memoratu digniora, *Monachale exhortatoriũ*, admodum vtile, exactissimã examinatum limã, *loquagiũ de Rhetorica*, *Cantuum gium de Musica*, opera non minus insignia quam varia Ecclesiasticã planè congruitatem redolètia. Considerans quoq; quod spirantia domestica virtutis exempla ad bonas virtutes, decus, & gloriã non solum excitant, verum etiam vehementer impellant, librum *de ortu & decursu mirifico sacri Ordinis Cartusienis*, ni copiosã diuinæ gratiæ benedictione perfusum, quem per nouem & viginti capitula distinxit,

Liber eius de ortu ac progressu ordinis Cartus. quem penes nos manus scriptum adseruamus.

Per quos nimirum viros Ordo cœptus, enutritus, educatusq; fit: ne scilicet vnquam benè merenti laus vera detrahatur. Hunc autem librum hic insignis antiquitatum indagator scripsisse se dicit anno Domini octauo & nonagesimo post mille trecentos, excerptum nimirum ex vetustissimorum sui Ordinis Patrum testimonijs.

CAPVT XIII.

DE V. PATRE HENRICO COESFELD-
diensi, eiusdemq; scriptis ac lucubrationibus.

HENRICVS de Coesfeldia, Prior dom^o B. Mariæ in Hollandia, vir vtique magnæ sanctimoniz, eximiz literaturæ, præcellæque famæ, sapientiam summa cum religione coniunxit. Et vt multis ad salutem æternam proficere posset, præter viui sermonis fructum, varios edidit tractatus. Scripsit namque *commentaria in profundissimam Diui Apostoli Pauli ad Romanos epistolam*. Idem tractatum insignem, candidum, luculentum *de tribus votis substantialibus vite monastica*, quem in duos diuisit libros, sumes pro themate verbum in primis salutiferum, *Nolite diligere mundum. Contra proprietatis vitium* omnibus modis detestandum, quod religionis præcipuum est toxicum, *speciale* etiam scripsit opus: Nec nõ & *de tribus custodijs monasticis*. Sed & librum *de nouitiorum instructione*, per sex & triginta capitula distinxit. Quin & in *Exodum mysticè scripsit, circumcisorium mysticum*. De sacrosancto item altaris sacramento tractatus diuersos compegit, meditationibus, & orationibus deuotissimis refertos. Libellum quoque *de Annuntiatione D. Mariæ*.

Mariæ: cuius fide & beneficio adhuc viuimus, seu conceptione Dominica. *Eulogium*, deinde *breue* elucubrauit in vitam D. Pauli Eremitæ primi. *Sermones* proinde per anni circulum. *Epistolas quoq; complures*, verbis ornatas, fecundas sententijs. Sed & alia multa immortalis digna memoria *de Confessione. De indulgentijs, de participatione Missarum, tricentenariorum*, & huiusmodi longa diligentia quam vtilissima conscripsit. Porro *Guilhelmi Alacerni Parisiensis Episcopi, Doctoris incomparabilis* (cuius doctrina est quam maxima) *opus magnam, & artificiosum de vniuerso corpore seu spiritali in compendium redegit*. Cæterum hic pater amabilis ex professo domus Monachorum Mariæ propè Arenacum in Geldria, in Priorem domus Mariæ propè montem Gertrudis in Hollandiam assumptus est, Visitatoremque prouinciæ teuthoniæ aliquamdiu egit. Obijt autem mortè in domo Vallis gratiæ propè Burgas in Flandria, iam gratia Dei vnione facta tam in Ecclesia sancta, quam sacro ordine Cartusiano, visitationis actu salubriter occupatus, Anno Christi decimo, post mille quadringentos, in octauis visitationis B. Virginis Mariæ. Quæ præconem feruidum, domesticumque dilectorem suum, fructu gloriosi ventris sui, vt piè creditur, clementissime tum visitauit atque donauit.

CAPVT XIV.

DE D. ADRIANO S. THEOLOGIAE
Doctore, Cartusa Gertruida-Berga-
nae professo.

ADRIANVS litterarum sacrarum Doctor
 eximius, professor B. Mariæ in Holladia,
 ob vitæ sanctitatem, vbertatemque doctrinæ,
 magnoperè venerandus, animarum zelo admo-
 dum feruidus extitit. Cohortatus enim est au-
 ditores voce extensiore extirpare vitia, virtutes
 inferere, horrere inferni pœnas, cœlique gloriã
 concupiscere. Multitudinem itaque infinitã la-
 pidum viuorũ polire studuit, quos muris cœle-
 stis Ierusalem reedificandi inseruit. Scripsit au-
 tem inter reliqua, opus apprime commendatũ,
*De virtusq; fortuna remedijs, validissimis assertio-
 nibus cõmunitum: quod se magni scismatis tẽ-
 pore condidisse annotauit. Aliaq; complura diuino
 quodam impulsu condidit immortalis veneratione di-
 gna volumina, ne virtus quietè langueretur, & vt
 verbis vtar D. Ambrosij, non mediocri laude ipse
 se sonat. In ijs nempe velut in quodam speculo
 viuentem sui imaginem reliquit, quippe cùm
 Socrates præclare dixerit, mentis effigiem oratione
 esse.*

CAPVT XV.

DE P. BONIFACIO VIGESIMO QVIN-
 to ordinis Generali, eiusq; scriptis.

BONIFACIUS Ferrarius Prior Cartusie
 Quintus post vigesimum, iuris Pontificij
 Doctor apprime celebris, sanctimonie subli-
 mitate egregius, disciplinarum omnium cogni-
 tione ad vnguem excultus euasit. Scripsit autẽ
 inter pleraque alia ad Bonifacium sacri ordinis
 sui professorem, librum *de confirmatione ac ap-
 probatione sacræ religionis suæ, & ceremoniarũ eius,*
 vti-

utilem, frugiferum, miraque claritatis luce ra-
 diantem. Ad eundem etiam tractatum condidit
 omni profecto commendatione dignum, *cur in
 eodem ordine sanctissimo per pauci canonizati sint,
 miraculaq; publicè non fiant.* Hic pater almi filius
 in magna Valentia regni Cathalonie ex nobili
 Ferrariorum ortus familia, postquam eximiam
 hausisset eruditionem, statui matrimonij se pri-
 mum tradidit. Demum vxore defuncta, adhor-
 tatione fratris sui Vincentij Ferrarij, tam re quã
 nomine Prædicatoris viri vtique incomparabi-
 lis, mundum cum suis oblectamentis deserens,
 domum Portæ celi propè Valentiam, in obser-
 uantia religionis & ordinis nominatissimam,
 liber & expeditus ingreditur. Vbi adẽ lauda-
 biliter conuersatus est, vt breui post quatuor
 videlicet annos, cum esset rerum vsu admodũ
 sollers & industrius, in totius ordinis Priorem
 Generalem sit assumptus, vocatus nimirum à
 Domino tanquam Aaron, & quasi præcipuus
 flos excerptus, vt esset in sancto populo eius, du-
 ctor & Doctor; nihil agens non summa laude &
 commedatione dignissimum. Verum quia Ec-
 clesia tunc heu diuisa fuit, duobus de Pontifica-
 tu maximo contendentibus, & cum Ecclesia
 singulæ etiam prò dolor religiones, Alexandro
 quinto in Concilio Pisano, post vnionẽ Eccle-
 siæ subrogato, misericordiã in capitulo Gene-
 rali petijt & accepit: Stephano de Senis, Priore
 Generali alterius obedientiæ patre admodum
 reuerendo, vnionis causã simili-
 ter piè cedente.

B 4

CA-

*Quæ nã hæc
 sint volumi-
 na, ignorat
 opus.*

*De hoc hor-
 rendo schis-
 mate dixi-
 mus in No-
 tris
 ad Chronicũ
 Dorladi pag.
 86. & 104.
 Misericordiã
 consequi, est
 absolutiois
 beneficium
 clementer ob-
 sinere.*

CAPVT XVI.

DE STEPHANO SENENSI, PRIORE
domus S. Ioannis Baptista.

STEPHANVS de Senis, Prior S. Ioannis Baptiste in *Seijs*, pater memorabilis (cuius omnes splendoris ac dignitatis plenę fuerunt actiones) copiosam animarum messem horreis cęlestibus intulit, quam nulla obliterabit vetustas. Scripsit autem præter alia multa ad Fratrem Anthonium Senensem, contreraneum suum, ordinis Prędicatorij religiosum librum præclarum *de vita & moribus sanctissima virginis Catharina Senensis*, Domini Iesu Christi sponsę sęcundissimę, à pio II. Pontifice Max. dignę canonizatę. In quo & viri perillustres Raimundi de vineis Confessoris eius, totius ordinis Prędicatorum postea magistri (cuius multa præclara extant monumenta litterarum) laudabili prædicatione meminit. Singula autem quę non minori studio quam arte compegit, replere apes floribus & innectere videntur. Exiit autę hic pater amabilis etiam Prior Generalis in obedientia Urbani Papę Sexti, & successorum suorum, vsque ad vnionem Ecclesię & ordinis. Ea tamen semper vsus est modestia, temperantia, prudentia, matre virtutum ac morum regina, quę in cunctis rebus obeundis maximę necessaria est, vt ab omnibus sua virtus egregia celebraretur.

CAPVT XVII.

DE HERMANNO PETRAEO, VICARIO
Monialium Cartusie Brugensis.

HER-

HERMANNVS, Petra de Scutdorpe oriundus, vir doctrina sanctimonięque sublimitate egregius, dulcisonum sancti Spiritus organus, pios oblectans, desides excitans, debiles portans exitit. Qui posteaquam sibi iam diu priuatim vixerat, ex suorum ordinatione ac mädato prælatorum, sanctimonialibus domus sanctę Annę iuxta Brugas in Flandria missus Vicarius, easdem nouę supra viginti annos laudabilissimę rexit. Vt quoque longę absentibus & omni posteritati prodesse posset, opus insignis sermonum de *Dominicis, & festiuitatibus per annum emergentibus per sex volumina elucubratisimę scripsit*: quos veluti vehemens tuba Dei, subditis voce viua crebrius inculcarat. *Quinquaginta subinde super oratione Dominica sermones excultos & vtilissimos eruditę cõdidit*, longę lateque pro sui dignitate sparsos, quibus satis laudationis nunquam tribetur. Sed & præter reliqua librum edidit *de religiosarum mulierum regimine*, multis quam gratissimum. Immunitatem denique Diuę Virginis Marię ab originali macula zelosę tutatus est sermone vnico, scriptisque compluribus; asserens, probans, atque contestans vas illud plenum gratię, summi patris oblectaculum, filij receptaculum, sancti Spiritus habitaculum, nõquam vel ad momētum in odio eius fuisse. Tandem verõ vitam bonam sine beato fœlicissimę conclusit, anno christianę salutis octauo & vigesimo post mille quadringentos, in festo Diui martyris Georgij. Mors enim, per quam mirificauit Dominus sanctum suum, non est mors, sed dormitatio, portus mortis, & porta vitę, in-

Fuit vicari^{us}
Monialium
Brugensium
ad annos 29.

Scripsit 6.
volumina
serm. Domin-
icalium iux-
ta ac Festi-
uum:
Nec non 50.
sermones su-
per oratione
Dominica.

Defendit es-
iam B. Vir-
ginę ab ori-
ginalis culpę
contagio.

Obijt anno
Dom. 1428.

B 5

troi-

26 DE VIRIS ILLUSTRIBVS
troitus in delicias cœlestis patriæ, in potentias
Domini, in abyssum claritatis æternæ. Vbi est ô
mors victoria tua. Vbi mors stimulu tuus? Her-
mannus non reformidat laruales effigies. Her-
mannus virtute absolutissima per medias fau-
ces tuas transit ad patriam, non modo securus,
sed & lætabundus & laudans.

CAPVT XVIII.

DE HENRICO HASSIO IUNIORE,
Olim Priore Cartusie Arnhemensis, cognomento
Monnikshausen, seu domus Monachorum.

HENRICVS de Hassia iunior, Licentiatus
S. Theologiæ, Prior domus monachorū
Mariæ in Geldria, propè Arenacum, sanctitate,
ingenio, & lingua præclarus, sacrorū librorum
propagationi non parum adiecit incrementi.
Nam *super tribus sententiis Petri Lombardi li-
bris scripta præluce mirificè condidit*, acris inge-
nij, vim dicendi, robur, ac copiam, doctissimi
cuiuscunque iudicio abundè cōtestantia. Super
*Genesi etiam, & Exodo, Parabolisq; Salomonis ac A-
pocalypsi D. Ioannis*: quæ se paucissimis facilem &
apertam præbent, commentarios scripsit egre-
gios, aptis crebrisque sententijs refertes. Ex
quibus habere potuerūt etiam rudiores, quo tā-
tum pelagus tutè ingredi audentes, ad portum
queant peruenire. Sed & præter sermones *utilissi-
mos etiam Dialogum inter Episcopum & Presbyterū
ab eo ordinatum, de Missarum negligentia, vel frequen-
ti celebratione & utilitate communicandi limato
dignum ingenio conscripsit*. Obijt autem pijs om-
nibus amabilis, anno Christi octauo & vigesi-
mo post mille quadringentos. Securè quoq; ad-
iuit

Obijt anno
1423.

3. CARTVS. ORDINIS. 29
fuit eum, cui vitam in terris ducens Angelicam
fideliter militarat, propter verba labiorum suo-
rum in vias Cartusie duras strenuè custodiens,
*Sicut in ardentem Phœnix se conijcit ignem,
Vt reparet vitam temporis longa sua.
Sic meditans longos cœli sublimis honores,
Omne laboriferum sponte subiuit opus.*

CAPVT XIX.

DE PATRE GOSVINO BECANO, PRO-
fessa quidem Cartusia Gandensis, verum postmodum
Priore domus SS. Trinitatis in Burgundia,
prope Diuionem.

GOSVINVS de Becka ex professo domus
Vallis regalis propè Gadauum, Prior do-
mus sanctæ Trinitatis propè Diuionem in Bur-
gundia, iuris vtriusq; Doctor, prudentiæ opi-
nionem ac vitæ sanctimonia memorabilis, vti sy-
dus admodum radiosum emicuit. Cōdidit autè
præter cætera sciētia iuris Canonici, Theologi-
cæq; sapiētia cōmédationes per quā insignes, o-
puscula aliquot doctrinā multā & variā præ se
pietate ferētia. Sed & sermones cōplures luminis
ac decoris plenos. Epistolas quoque multas, ap-
primè salutaria sonātes. Deus nāq; scientiarum
Dñs dederat ei linguā cruditā, & infuderat ei a-
bundanter spiritū sapiētis, & intellectus, vt esset
inter Doctores doctior, inter sapiētes sapiētior,
inter optimos melior, inter maximos maior. Er-
rat quippe præco eloquij diuini, tuba Euāgelij,
angelus pacis, amicus spōsi, religiosorum gloria,
colūna cleri, delitiæ plebis, oculus cœci, lingua
muti, pes claudi, sal terræ, patriæ lumen. Turpe
quidem putauit ab instituto maiorum de-
siste-

sistere, auitæ paternæque virtutis hæres; nihil habens non magnificum, non splendidum, non excelsum.

CAPVT XX.

DE P. QSVALDO, PRIORE DOMVS
virtutum in Scotia.

QSVALDVS de Corda, ex vicario domus maioris Cartusæ, domus Virtutum in Scotia Prior primus, facer ingenio, vita præclarus, odoriferæ doctrinæ fragrantiam longè lateq; diffudit. Qui posteaquam doctorum Priorum interpretamenta profunda, limpido intellectus sui scrutatus est acumine, præter alia multa opus pacis condidit pro correctura & correctoribus librorū sacri ordinis sui permultis quæ acceptissimum. Plurimum in scribendo salis habuit, nec candoris minus. Post labores autè diuturnos, quos in vinea domini tolerarat, infirmatus, diem seu potius noctem extremam clausit, obdormiens in domino coram positus fratribus & orantibus, anno Christi quarto & trigésimo post mille quadringentos, xvii. Cal. Octob. cum ingenti talentorum sibi creditorū micro.

Obijt anno
1434.

CAPVT XXI.

DE GERARDO SCHEDAMENSI, BA-
tauo, Cartusie Leodiensis Priore.

GERARDVS de Schedá, Prior domus omnium Apostolorū iuxta Leodiū, religione, prudentia, & auctoritate venerandus, relucētis virtutis suæ lumine complures illustrauit. Scripsit

psit etiam (otio, quod fomes, fons & origo omnium vitiorum est, contra tentatoris incitamentata fugato) præter alia quam plura, opus de decem præceptis apprimè frugiferum. Quod non solum ornare, sed & ad integrum instituire posse viros bonos exploratissimum est. Sed & de septem Ecclesie Sacramentis librum, summa eruditione refertum. Speculum proinde religiosorum, non mediocri fauore dignum. Dialogum de virtutibus. Itè de vitijs, omnis disciplinæ refertissimos. De cura Pastoralis libellum ad Abbatē S. Adriani in Geraldii monte. Sermones quoque operosissimos de Tempore ac sanctis per annum condidit, doctrinā insignem præ se ferentes, vt Deo Opt. Maximo lucraretur animas, quas Diabolus indies conatur auferre. Fuit etiam aliquando tonans arcanorum Dei præco, Prior in domo B. Mariæ in Hollandia, & in domo Syluæ S. Martini in Flandria, tum foris clarus, tum domi admirandus. Nequè rebus exteris magis laudandus, quàm institutis domesticis. Obijt autem post perfectā placitamque Deo cōuersionem, mortem quā felicissimè, anno Christi tertio & quadragesimo, post mille quadringentos, dolentibus, ac lacrymantibus multis, de hoste tartareo insigne referens tropheum.

Obijt anno
1443.

CAPVT XXII.

DE D. NICOLAO ALBERGATO S. R. E.
Cardinali, ac Bononiensi Episcopo: cuius virtutes ac
res bene gestas latinus vide in Chronico Dor-
landi lib. 7. c. 1. & in NOTIS
nostris pag. 141.

Nico-

NICOLAVS Albergatus, Cardinalis sanctę Crucis, & Bononiensis Ecclesię magnus Antistes, toti salutifer orbi, & velut alter Helias pro domo Domini zelosus sanctorum cathedrę meritis eximijs implere sategit. Vir enim fuit tū celebris, & maximę sanctimonię, tum etiam sapientię singularis, humanarum diuinarumq; rerum cognitione præter ceteros ornatus. Hinc Reipublicę Christianę & Diui Petri nauiculę, dum secundis vteretur ventis, maximo semper ornamento extitit: dum verò aduersis procellarum turbis quateretur, adminiculo & subsidio singulari. Qui primę ætatis tyrocinium vias Domini duras in domo Diui Hieronymi Bononię studiorum matri vicinã deuotissimè professus, vita & ordine Cartusienfis continuè permansit, varijs deinde auctus dignitatibus. Quas ordinante Deo titulos virtutum & gratiarum dotes, quas in eo plantauerat, tractus sanè & intuitus, imò vim passus & enixissimè reluctans suscepit. Rigorem itaque religionis semper seruans, non secus ac lumen cęlitus emissum, imitatus est eum indefessè, cuius crucem pro signo gessit. Et vt pretiosissimi sanguinis eius fructum quam diligentissimè colligeret, innumeris per orbem fidelibus; veluti salubre quoddam affulgens rebus humanis sydus, voce viua & epistolarum eruditissimarum instructionibus ad salutem profuit. Continuo studio, perenni cura ac diligentia semper lingua calamoque cœlestem animi sui pulchritudinem penè sensibilem præferente,

sapi-

Et abuit crucem in signis suis maculatois.

sapientis Ecclesię architecti scitè & doctè adimplens officium. Nusquam igitur potuit delitescere sapientia, nota gregalibus, nota nobilibus, nota principibus, nota regibus summis, notissima denique sæculi sui Pontificibus. Fuit verò vita eius totius sanctitatis exemplum, eloquentię stupor, doctrinę miraculum. Speculum enim sine macula, extitit Prælati omnibus pater pauperum, inter dominatores Orbis dissidentes pacis reformator, impeditor scismatis, errorum excidium, christianęque Reipublicę propugnaculum. Omnia retulit ad Deum Optimum Maximum, quo semper præsentè, vidente, audiente direxit ac perfecit salutiferos suos cogitatus. Quo tamen minus laudem appetebat & gloriam, eò magis eum sequebantur. Tandem verò anno Christi sexto & quadragesimo post mille quadringētos, tam præcipuum omnium virtutum decus, post opera permagnifica, post tantos labores ac sudores è corpore mortis Senis in Hetruria emigravit ex infirmitate calculi. Exenterato autem eo, repertus est lapis grossus, admodum oui in fundo vesicę, quasi incarnatus. Tota hunc fleuit ciuitas, tota planxit Italia, cuius voces vbique ferè locorum Angeli lætantes, dæmones contremiscentes, mortales omnes obstupescentes audierunt. Corpusterra suscepit, anima Christo reddita est: cui durò & diuturno martyrio viuentem sui corporis hostiam immolârât. O fortunata mors, quę naturę debita, Deo Optimo Maximo potissimum data est. Si quis fœlices

eius

Obijt ex calculo Senis in Hetruria. anno 1446.

eius actus, alta præconia, dignitates præcellentes, legationesque cum plena & ampla potestate celeberrimas (quorum equidem profectio neque loci neque temporis huius est) ad integrum noscere velit, Poggij Florentini, aliorumque præstantium virorum complurium, de vita eius (cuius utique nulla pars laude vacauit) legat opuscula, vbiq; gentium longè lateq; diffusa. Hoc vnum duntaxat tamen addidero, in singulare amplissimi atque in Deum fragrantissimi Patris præconium, quod nimirum ex eius insigni familia, Thomas videlicet Sarzanensis, & Aeneas Siluius Senensis, ad Pontificatum maximam etiam meritissimè prouecti sint. Quorum primus Nicolai quinti, alter verò Pij secundi nomē accepit. O magnum & insignem Cardinalem, ex cuius familiaribus, duo maximi claruere Pontifices, dignitatis tantæ fastigium summoperè extollentes & adaugentes. Non secus ac Sol aureus radios salutare per Orbem vniuersum spargentes, suisque gestis illustribus eorum, qui clarè vixerunt, Pontificum famam non modo æquantes, sed apprimè superantes, vti Bartholomæus Platina libro de Pontificum vitis, testis est locuples.

CAPVT XXIII.

DE P. BARTHOLOMAEO, INSIGNI REMUNDANA Cartusie Priore.

BARTHOLOMAEVS Prior domus Bethleë Bin Ruremūda oppido Geldrię, sacre Theologię deuotus, acutus, & celebratus interpres, auctorum approbatorum libros multos & varios

rius rimatus est. Quos non tantum superficie tenus, (vt multi) sed ad medullam vsque intraspexit, & optima quæque sibi primam cupidè deligens, multum etiam doctrinæ thesaurum posteritati legauit. Qui ne esset penes se tanquã ignis absconditus in venis silicium, cõscripsit acri curã & diligentia de exercitio & materia ordinis ac deuotionis opus insigne, vbi mira occurrit sententiarum pulchritudo lectori, & stillantium medicina verborum, Summam quoque vitiorum, dignam nulla longæui temporis vetustate intermoris in qua ingens exuberat vtilitas, & non minus ingeniosa subtilitas, mentem reficit eleuatam. Tractatum insuper de esu carniū, monachis professis secundum regulam D. Benedicti prohibito. Diuersos item tractatus ad vnguè castigatos de proclamationibus capitularibus. De iudicij remerarijs. De iuramentò & voto, quos utiq; totidem respectant laudes, quot eorum auctorem nobilitauere virtutes. Obijt autem quam deuotissimè anno salutis christianæ sexto & quadragesimo post mille quadringentos, 4. Id. Iulij, odoriferæ doctrinæ suæ fragrantia longè lateq; diffusa. Si tamen fas est mortem vocare, qua tanti viri mortalitas magis finita, quam vita est.

Obijt anno
1446. quarto
Idus Iulij,
sepultus
in Cartusie
Coloniesi.

CAPVT XXIV.

DE IOANNE LOVANIENSI, QUI EDIDIT chronicon summorum Pontificum, & alia nonnulla, vti in Catalogo illustrium nostri temporis scriptorum, quem Cartusianam inscripsimus bibliothecam, cernere licet.

D

IOAN

IOANNES Louaniensis professor domus S. Catharinae propè Antverpiã, nobilis veritatis historicus, & totius antiquitatis diligentissimus inuestigator, à vitijs per multos reuocauit admonitione salutari, quos & virtutum desiderio incendit. Inter alia autem multa & varia præclari ingenij sui monumenta, ex quibus laudè & gloriã dignè consecutus est, per uoluntatis praeceptorum Patrum schedis, & annalibus veteribus, *chronicon summorum Pontificum* prudentissimè cõcinnauit, non famam sequens, sed diligentissimè perquisita, explorata, compertaque referens: multa hinc inde interferes, lectori studio valde placitura, maximoperèq; profutura. Sciuit enim quòd nõ tã in cunctis ipso rerum gestarum, quàm in gerendarum cõsilijs rationibusq; dignoscendis, omnis historiae sit constituta utilitas. Quos vero vides de rebus gestis significare potius omnia, quàm eloqui, & summã magis rerum, quàm seriè colligere, longè minus utilitatis adferre comperies.

CAPVT XXV.

SCRIPTA ET ELVCBRATIONES IACOBI de Paradiso hic recensentur, de quibus consule Bibliothecam nostram Cartusianam, hoc eodem anno in Vbijs editam.

IACOBVS de Paradiso, Vicarius domus mortis sancti Saluatoris propè Erfordiam, sacrae Theologiae Doctor magniloquus, & inter præcipuos egregius, diuinorum apicũ secreta solidè penetravit. In cultura Dominicae messis spinas euulsit, extirpauit tribulos, & bonum doctrinae semen abundè seminavit; vnde fructus vitæ & odor sanctæ opinionis erupit. Scripsit

siquidem opera celebria, & per quã vtilia multa, ita composita, vt nulla ex parte discrepent. Quæ si docti legerint, particulis singulis suam merita laudesq; constabunt; cum cuncta acrimagnoq; iudicio ab origine causisq; primò repetat, discernat, expendat, nihil ad ostentationem, omnia verò ad conscientiam referens. Et inter alia *de arte curandi vitia, & diligentia cura adhibenda per prælatos circa eorum eradicationem*: quo equidem opere nihil eruditius, nihil elaboratius. De malis huius seculi per omnes ætates, posteris velut in specula lumen quòd sequetur, ostendens. *De septem vitijs ac peccatis mortalibus*, se sub vna specie occultantibus. *De peccatis item mortalibus mentalibus*: vbi velut in hortis aromatum flores decerpere, & abundè mellificare sibi poterit diligentia studiosorũ. *De potestate Demonũ, & de arte magica ac superstitionibus*, librum vtiq; tam humanarum quàm diuinarum rerum varietate refertum. *De qualitate statuum diuersorum contemplatione, emendatione & reformatione*, opus insignè, eruditione plenũ, **QUOD LIBETI STATVVM HVMANORVM** titulo latè vulgatũ. *De dignitate & onere curæ pastorali. De ineffabili item dignitate sacerdotij, legis Euangelicæ flore multiplici vernãtia volumina, quã plurimo quoq; exuberantia fructu. De obseruantiã præceptorum Dei, & præsertim sanctificationis sabbathi tractatũ diuersos, adeò dignos vt inter cõmẽdatissimos habeatur. De statu securiori incedèdi in hac vita. De directione intentionis in actibus moralibus. De profectu in vita spirituali. De veritate dicenda aut tacenda. De indulgentijs anni Iubilei*. Tractatum quoque

Capitulares
sermones
vocalius
breuiiores il-
las cōciones,
que in ordi-
ne Cartus.
certis qui-
busdā diebus
solemnibus
habentur.

de contractibus sensuum perpetuorum seu vitalium cum pacto rēemptionis, qui iam in omnium manibus est. In quibus eruditè eius animæ ac diuinis deditæ disciplinis indicia manifesta colligim⁹. *Sermones* etiam *capitulares*, elegantes, doctos, deuotos, multa excultos limâ, illustri laude cōspicuos. Est enim vsus semper diligentia singulari, eademque coniuncta cum tā mirabili quadam ingenij acrimonia, vt secus se res habere nequeat. Obijt autem mortem, seu potius ad vitam migravit, consciētia simul ac scientia præclarus, Anno Christi sexto & sexagesimo post mille quadringentos, dignus sanè qui memoretur quamdiu vixerint homines, quorum vsui & vtilitati multa laboriosè parauit. Quem fœlix tuba Maronis optaret meritis beatè chartis. Ad cuius tumulum Minerua, Phœbus, ac Iugēs pia veritas recumbit: Chronicon dictum *Rudimentum nouitiorum* mentionem semper venerabilis huius Patris celebri & illustri facit testimonio: cuius equidem facundia & dicendi elegantia ingenium præclarè instituere & alere potest.

CAPVT XXVI.

DE P. AEGIDIO AVRIFABRO, VICARIE domus Zelandia.

AEGIDIVS aurifaber, Vicarius domus montis Syon in Zelandia, spiritalibus in laboribus operosus, talentum sibi creditū more serui nequā nequaquā abscondit, imò tāquā ager fertilis fructum produxit vberimum. Exterminandis enim vitijs, & virtutibus propagandis,

dis, plurimam impendit operam. Sed & inter alia scripsit caractere mellisuo librum singulariter deuotum, cui *Cartusianæ laudis* titulum indidit, inculcans oportere de referenda Deo gratia semper cogitare, & obligationem nunquam dissimulare. Porro *Sermones quoque de tēpore ac sanctis per anni circulum præstabiles atque frugiferos*, diuini numinis instinctu condidit. Scripsit & *opus exemplorum*, vtile, splendidum, Obijt anno sapidum. Ex quibus quantum ingenio atque eruditione valuerit, facillè potest dignosci. Obijt autem mortem quàm fœlicissimè anno sexto & sexagesimo post mille quadringentos, posteaquam se cœlo magis quàm terris dignum iam pridem præstiterat.

CAPVT XXVII.

DE D. VLTRICO, PROFESSO CARTVSIAE VVITCEBURGENSIS SS. Theologiae Licentiato insigniter erudito.

VLTRICVS professor domus Horti Angelorum in Herbipoli, sacræ sophiæ Licentiatus, opinione prudentiæ celeberrimus, fruct⁹ admodum vberes in horrea Domini congregauit. Multaque pœtico vestita, venustè, eleganterque condidit, zelum suum feruidum, atque doctrinam eximiam facile contestantia. Sciuit namque omne quod in terris boni est, siue rerum, siue sermonum, Christo deberi: vt sic Aegyptiorum opes donentur Hebræis; aurum quoque à Persis acceptum, regi feratur Iudæorum. Hinc de eius acri ingenio, strenuitate, facundia, & in omni priuato publicoque munere

præstantia, creber apud multos cum admiratione sermo est. Inter alia autem memoratu vti- que digna, ad Priores & fratres Carmelitas Herbipolenses elegantem scripsit epistolam, prolixam satis. Quoniam altius animos exempla domestica penetrant, exhortatoriam & auitam sanctissimorum Helix, atque Helisæi prophetarum sequuntur disciplinam, reginæque cælorum Mariæ specialis matronæ suæ, cuius vel sola memoria pij quique mirifice recreantur sincerissimum candidatum. Cum & cunctos sancti illius ordinis professo- res, ob insignem & prædulcem titulum peculiariter quædam honoris ratio Dominæ tan- tæ, cui militat & orbis & æther, vinculo perenni reddat obnoxiores, Eisdem proinde dica- uit opusculum insigni carmine lucubratum de sanctis fundatoribus atque gratioso pro- gressu, titulo quoque honorificentissimo ac confirmationibus quam tutissimis, & appro- batissimis sacri ordinis Carmelitani vetustate antiquissimi, grauitate sententiarum, verborum- que pondere magnoperè præstans. Exurgit e- nim in stylum vltato altiore, etiam in rebus paruis, pariterque & reficit, & recreat, & dele- ctat tota oratio.

CAPVT XXVIII.

DE IOANNE AB HAGEN, COGNOMENTO de INDAGINE, litterarum monumentis clarissimo. De quibus consulendus erit Trithemius & Possennus. Et præcipue bibliotheca Cartusiana, in qua auctoris huius scripta sat prolixo Catalogo percen- sentur. Claruit verò anno Dom. 1460.

IOAN-

IOANNES de Hagè Prior domus gratiæ Dei, & môtis S. Saluatoris in Iffenach, propè Ste- tyn natione Saxo, theologicæ sapientiæ, canoni- cæque scientiæ princeps, salutem plurimorum lingua, calomoque copiose propagauit. Condi- dit autem præter aliâ eruditionis plena, quibus posteritati consuluit, librum pro sui utilitate longè lateque dispersum *de diuersis religiosorum* Videtur Bo- *grauaminibus*. Quem se anno Christo quinto & stius paruum *sexagesimo post mille quadringentos* de hoc au- *asserit e-* ctore, eiusq; *didisse*. De cōtractibus item cum pacto redem- scriptis ha- *ptionis, an religiosis eos facere liceat, tractatus* buisse cogna- *tres præstantissimos fructu sanè quàm plurimo* tionem. *exuberantes, sed & decretum consolatoriū Cō-* *stantiæ concilij in cōcilio Basiliensi renouatū.*

CAPVT XXIX.

DE P. DIONYSIO RICKELIO, EIVS- demque scriptis, quorum quidem catalogum exactis- simum ipsimet dedimus in Bibliotheca no- stra Cartusiana.

DIONYSIVS Rickel professus domus Beth- leem in Ruræmunda, contemplator exi- mius, scriptor vberimus, in otio negotiosus, & in negotio ociosus esse sciuit. Omnes quoque sacri Ordinis sui, qui sunt, & qui fuerunt, in o- perum litteralium diligentissimè lucubrorum copiosa multitudine, doctissimorum omnium consensu longè (absit inuidia dicto) præiuit. Sed nec aliquem sibi contemporaneum hac in glò- ria ei inter maxima patriæ religionis, ætatisque suæ ornamenta numerando comparabilem esse puto. Vt mirandum meritò sit, quoniam

D 4

pacto

paſto tanta percurrere, intelligere, meminiffe, & tam late manantia profundere doctrinarum flumina potuerit. Qui vti & de Marco Varro- ne dicunt, tam multa auiditate inexhauſta lecti- tauit, vt eum aliquid potuiſſe ſcribere mire- mur. Tam multa quoque ſcripſit, quàm multa vix quenquam legere poſſe exiſtimamus, *Super tota namque Biblia, tanquam torrens inundans, diſſuſe, elimate, & perquam egregie ſcripſit.* Cum præuaricatio ſit curſim & breuiter attingere, quæ ſunt inculcanda, inſigenda, repetenda, & bonus liber cõ melior ſit, quò maior, librũ psal- morum conſummationem omnis Theologicæ paginæ, & totius ſacræ ſcripturæ regiſtrum, per tres quinquagenas, velut humanum excedens ingenium, litteraliter, allegoricè, tropologicè, & anagogicè, quantum textus permisit, luculè- ter expoſuit. Sed & omnes veteris teſtamenti li- bros vt abyſſus ſapientiæ nedum litteraliter, ſed & ſpiritualiter diſſuſa, egregiã, vberriamq; ex- poſitione dilucidauit. Imitatus ſubinde Ioannẽ Gerſonem, Pariſienſem Cancellarium, qui qua- tuor Euangeliã in vnum laborioſè contexuit: quatuordecim D. Pauli Epiſtolas compendioſè redegit tribus & ſeptuaginta diſtinctam capitu- lis, materiã quæ in ſingulis explicatur enodã- do breuiter: notando item in margine, quibus in locis ſingula quæque originaliter habeantur. Condidit & elementationem philoſophicã, ſeu compendium philoſophiæ, Elementationẽ Theologicã, ſeu compendium Theologiæ mira claritatis luce radiantia. Super quatuor li- bris Petri Lombardi Pariſienſis Epiſcopi ſcri-
pta

pta copioſa accuratiſſimãque: in quibus famo- ſiſſimorum Doctorum ſcholasticorum potio- res ſententias artificio mirabili contexuit. Quæ quoniã egregia, præclara, propeq; diuina ſunt, iure maximi faciunt ſubtilitatum Theologica- rum ſtudioſi libros omnes diuiniſſimi Diony- ſij Areopagitæ paucis peruios, vt eloquij miſtici fluuius perquam lucidè & accuratiſſimè con- mentatus eſt de obſcuris faui cellis mella pro- ducens, intellectum ſic excolens, vt incultus & aridus minimè deſeratur affectus. Qui præcipuè colendus eſt, cum cum maximè reſpiciat, & virtus & meritum. Sed & Boetium de conſola- tione Philoſophiæ litteraliter expoſuit, ac mi- ſticè. Climachum ſimul & hymnos, quibus vti- tur Cartuſiana religio, ob fratres ſimpliciores, faciliori ſtylo traduxit, Sermones ſingularis prærogatiuæ per totius anni circulum cum ex- poſitionibus Euangeliorum, & Epiſtolarum Dominicalium ad ſæculares, & ſimiliter de to- tius anni feſtiuitatibus non mediocri fauore di- gnos, peregregeie compoſuit. Tractatus autem tanquam ſui peculiaris illuſtrator ſæculi, edidit pœnè innumeros rore cœleſti perſuſos, à pru- dentibus ſanè nõ minus laudatos, quàm appro- batos, qui ferè omnes finiuntur hiſ verbis: *Ad gloriam, & laudem omnipotentis, qui eſt ſuper omnia Deus ſublimis & benediçtus Amen.* Et procedit cõ- muniter per articulos. Aliquos autè ſubnectere libet, quorum lumen & ſplendor omnium o- culos iam mentesque perſtringit. De venuſtate mundi, & pulchritudine Dei. De diuina eſſen- tia. De munificentia & beneficijs Dei. De doni

S. Spiritus. De passione domini secundum quatuor Euangelistas. De modo recordationis Passionis Dominicæ. Dialogum de sacramento altaris, & celebratione Missæ. Dialogum de perfectione charitatis, qui alias dicitur *Inflammatorium diuini amoris*. Libros item quatuor de summa dignitate mirificisque laudibus semper nitidæ, semper puræ Dei Opt. Max. parentis virginis Mariæ: in cuius eximia & prorsus incomparabili formatione natura omnis suas artes expendit. Quam pectori altius impressam, à teneris vnguiculis, assidua meditatione semper impensissimè veneratus est. Suae enim delitiæ, suus amor, suum denique corculum erat. Cui etiam fratrum Cartusianorum vniuersitas, vti rami stipiti, capiti membra, radij soli, & riuli fonti post Deum, specialius innititur. Dialogum de fide Catholica, quæ sibi vita sua semper fuit clarior, cuius tractatores sunt Theologus & Iesus, ita seipsum sane commendantem, vt nulla exteriori commendatione opus habeant. Hortatu quoque virtutum magnarum, origineque sapientie viri NICOLAI de CVSA, Cardinalis S. Petri ad vincula conscripsit opus grande & insigne cõtra Alcoranum, legis Sarracenicæ librũ, multiplici, varia, & exquisitissima eruditione præstantem: omniumque non modo expectationem, sed & vota superantè. Quem equidè Nicolaus V. Põtif. Max. inscripsit. Dialogũ insuper de Fide, p qua totus ardebat inter Christianũ & Sarracenu, sententijs grauibus fœcundũ, iaculisque catholici dogmatis refertissimũ. Sed & contra perfidiã spurcissimi Mahometi, & absurda

multa

multa efferatorũ Sarracenorũ in tenebris dẽfissimis cæcutientiu, dicta, tractatus, adhuc diuersos præstabiles & apprimè necessarias, perpetuã sibi atq; constantissimã christianæ fidei propugnacionẽ victoriosè promittès. Tãtoq; labore suo ac vigilijs, veluti castrorũ acie ordinata, pacè alijs & otiu peperit. Cõtra artes subinde magicas, & errores VValdensiu omniu execratione dignorũ, q vulpes astutiã sunt, rapacitate lupi. De passionibus animæ. De via purgatiua animæ exercitiũ breue. De puritate & fœlicitate animæ. De gaudio spiritali, & pace interna: quo animæ pabulo omnia mella superantur. De custodia cordis. De mortificatione viuifica. De discretione spirituum. De lumine theoricæ intuitionis. De mutua cognitione beatorũ in patria. De contẽptu mudi, & arcta vita salutis. De fonte lucis & semitis vitæ, luminare scientie salutaris, de vitijs & virtutibus gratia & ornata præcellens. De professione religiosorũ. Contra proprietatis vitiũ, in multis, nomine solo religiosi, heu nimirum regnans. De reformatione claustraliũ. Dialogũ singulariter optimũ de reformatione monialiũ, qui plus mellis an falis habeat, incertũ est. Dialogũ elimatũ inter Christum & nouiciũ, q alias dicitur, *Exhortatoriu nouiciorum* optimis ac præclarissimis refertum documentis. Præconium portus paradyfi, Cartusiensis videlicet ordinis, domesticis omnium virtutum exẽplis abundantis. Cordiale quoq; cõscripsit, celebritate clarum. Itè de simonia viciata in receptione ad religionẽ. Opuscula duo, pro sui dignitate placetia permultis. Dialogum frugi-

frugiferum, qui alias dicitur *speculum conuersio-
nis peccatorū*, in quo verę laudis plurimum me-
ruit. Dialogum de morte & iudicio particulari
Dei in obitu singulorum, omni diligentia per-
discendum. Dialogum inter Christum, & Prin-
cipem. Dialogum inter Christum & Principi-
sam. Dialogum inter Christum & puerum. In
quibus sanę ad sensus animorum atque motus
inflammandos mirę sapientię radij fulgent. De
exemplis item & documentis authenticis. De
regulis vitę Christianorum. De vita solitaria.
De sancta virginitate. De vita viduarum. De vi-
ta cōiugialium. De vita nobilium. De vita mili-
tarium. De vita reclusarum. De vita Canonico-
rum. De vita & regimine Principum ad Arnol-
dum ducem Geldrię. Intelligebat enim vir sa-
pientissimus, vt cupiditatibus Principum ac vi-
tiji infici soleret ciuitas, sic ornari & corrigi re-
ctis eorum institutis. De vita & regimine Prę-
latorum. De vita & regimine pręsidum. De vita
& regimine curatorum. De regimine politię.
De doctrina Sclolarium. De auctoritate & offi-
cio summi Pontificis. De potestate & iurisdi-
ctione summi Pontificis. De auctoritate Con-
ciliorum generalium opuscula tria, à pluribus
quàm emendatissima. De officio Archidiacon-
orū. De officio Legati. De deformitate, & re-
formatione Ecclesię. Insuper & librum apoca-
lypteos seu reuelationis, sibi factę anno secundo
& quinquagesimo post mille quadringentos in
festo Purificationis Diuę Marię virginis, omni
candore & puritate illustriores, super euentibus
futurorum temporum. Quem sanę non impro-
babit

*Hęc omnia
in vno volu-
mine im-
pressa sunt
Colonię ann.
1559. apud
Bischoffman-
num. Est quę
opus præla-
rum, & re-
ligiosis quam
maximę ne-
cessarium.*

babit posteritas, sed magnoperę commendabit.
De quatuor nouissimis. De remedijs tentatio-
num. Opus de contemplatione ex alto vtique
sumptum, nunquam sine feruore quodam mę-
tis diuinoque afflatu cōflatum. Item de oratio-
ne. De congruitate & enormitate peccati. De
modo & ordine iudicandi & corripiendi. De
modo agendi processiones. Et velut anthidota
quędam contra venenā celebritate quorū
vulgarissimus habetur. Contra pluralitatem be-
neficiorum. Contra ambitionem. Contra suspi-
ciones quas radicitus euellere diligentissimę vi-
sus est arma veritati fabricans inexpugnabilia.
Super verbo item psalmistę, *in voce exultationis
& confessionis sonus epulantis*, ad precēs Fratrum
Buscodūcentium, dum ibidem domus nouę S.
Sophię Constantinopolitanę rector esset. Sed
& epistolas admodum multas, doctrinā salutarī
refertissimas ad diuersos scripsit: quantum eru-
ditione & ingenio valuerit, patefaciens. Vt potę
qui se ab ineunte ætate studijs altioribus altius-
que penitus męcipauerat, cū ipsā temporum
iniuriā decertans; omnemque ferę facultatem,
tāquam manuum suarum digitos promptę cal-
lens, eorum in numero iure locandus, quorū
raritas Phœnici comparatur. Balsamum ex o-
dore, & arborę ex fructu cognosci paucos cre-
dimus ignorare. Obijt autem mortem, mente
in Deum porrectissimā, in domo professionis
suę anno Christi primo & septuagesimo post
mille quadringentos, in festo Diui Papę Gre-
gorij, nō sine magna eximie sanctitatis opinio-
ne, vbi fructificant orationes eius vsque in ho-
dier-

*Obijt anno
1471. in fe-
sto S. Grego-
rij, sepultus
in Carusia
R. Nr. amūda-
na, in qua
professus est.*

diernum diem: cui gratiam & agent & habeant
posteri sempiternam. Cuius etiam velim cunctas
complecti laudes, nō breui & tumultuaria hac
adnotatione opus erit, sed potius longissimis
vtendum annalibus.

CAPVT XXX.

DE GVILLERMO APSELIO, BREDAN-
no, quem alij Guilhelmum nominant: de quo vide
*chronicon Cartusienſe Petri Dorlandi, li-
bro 7. cap. 28.*

GVILLERMOVS cōgnomente Apſelius, pā-
tria Bredanus, ex proſeſſo domus Capel-
læ s. Mariæ propè Angiam, Prior vallis gratiæ,
vir alto ſanguine natus, deuotione operoſa ſe-
totum exhibuit cultorem virtutis, & nimio-
perè hoſtem carnis. Sciuit equidem, continen-
tiam optimam eſſe baſſami ſpēciem, quæ cor-
pus à corruptionis iniuria conſeruat. Calamum
quoque ſtrenuè, crebriusque mouit, vt per quā
multis proficere poſſet, ſacræ ſcripturæ ver-
ba paſſim & vbique & artificioſè contexenſ.
Inter alia verò complura *tractatum* elegantifi-
ſimum ad ſemper candidam *cæli reginam*, no-
ſtras omnium delicias MARIAM more condi-
dit oratorio, ſecundum omnes Rhetoricę Cice-
ronis tam verborum, quam ſententiarum colō-
res. Hugoni quoq; de Vercondis, Traieſtenſi,
Monacho vallis gratiæ, filio in chriſto charo,
dicauit *opusculum* luculentum *de vera pace*, Cræ-
ſi diuitijs longè præferenda. Inſuper ad chariſſi-
mum ſibi Priorem Carmelitarum propè Angiā
doctum

domum deuotumq; Patrē, *tractatū* verſu eleganti
ſuper oratione Dominica pro placēta paſchali mi-
ſit. Sed & *epiſtolarum ſententioſarum & elegantiu
libros admodum multos ſcripſit*: quorum vnus ad
Chriſto dicatā virginē genere, moribus, littera-
tura perinſignē Mariā de Oſs, chariſſimam ſibi
ex ſortore neptem, Throni ſanctæ Mariæ in Te-
neramunda, ſacri ordinis ſanctæ Brigittæ Ab-
batiffam primam; cui etiam dicauit opera plu-
ra. *Speculum quoque conpoſuit ſuper nomine ſuo*,
nouem & decem capitulis diuiſum: nectum ſibi,
ſed & ſingulis, qui in eo ſe ſpeculari voluerint,
maximè profuturum. Item *de officio Marthæ* li-
bellum. *Dialogum quoque iucundum & vtilem*;
vbi ipſe veluti pater tanquam filiæ ſpirituali, de
multis eruditiffimè loquitur. Diui proinde Ab-
batis *Aegidij vitam ritmo dulciſono perbellè con-
cinuit*. Reliquaſque complura, nec ſale vacua ne-
que lepore, tam proſa quam diuerſi generis car-
mine diuino & pluſquam Caſtaliſo fonte epo-
to, harmonicā quadam dulcedine compoſuit,
acerrimi ſui ingenij mirandum acumen lucidè
conteltantia: Sicut enim aurum ex media Ara-
bia, & ex vltimis Orientis partibus petatum, nec
non & gemmas, altaria Chriſti non reſpuunt;
ita quicquid facundiſſima olim gentilitas ad o-
rationis fulgorem congeſſit, in lucem & de-
coramentum noſtræ pietatis accommodan-
dum cenſuit. Prophana itaque etiam ali-
quando legens, ſacræ cogitauit, & diuina ex
humanis vndique comparauit: quem Mu-
ſæ ſacræ à puero in antris educauerunt
ſuis. Anno autem primo & ſeptuageſimo
poſt

*Obijt in do-
mo Capella
anno 1471.
Nonis Au-
gusti.*

Philipp. i. 21.

post mille quadringentos, Nonis Augusti luci
huic, vel potius caligini, in domo suæ professio-
nis fœliciter & lætè valedixit: *Mihi*, cum Diuo
Paulo, inquit, *viuere Christus est, & mori lucrū.*
Eius autem est mortem timere, qui ad Christū
nolit ire. Quis non ad lætitiā venire festinet?
Quis nō tristitia carere optet? Mori timeat, qui
ad secundam mortem de hac morte transibit.
Mori timeat, quem de seculo recedentem, per-
ennibus pœnis æterna flamma torquet: Mori
denique timeat, cui hoc solūm vita longiore
confertur, vt cruciatus eius & gemitus interim
differatur. Porro,

*Non timeant quibus est aliud post funera, longè
Nobilius vita genis immortalis olympi.*

CAPVT XXXI.

DE P. IACOBO GRUITRODIO, Prio-
re domus Leodicensis, eiusdemq; scriptis, qua
ad posteros transmisit.

IACOBUS de Gruitrode, Prior domus om-
nium Apostolorum iuxta Leodicum, vir
admodum internus, magno animarum zelo ef-
ferbuit, quibus & exemplo & verbo & calamo
prodesse semper studebat. Scripsit namque inte-
alia multa summo ingenij ardore *vitam domin-
Iesu Christi compendiosè*, sumpto themate quàm
aptissimo, *Fasciculus mirrha dilectus meus mihi.*
Sermones quoque multiplices dominicarum &
festiuitatum per anni circulum. *Psalterium cum
glessa* interlineari & marginali diligenter elu-
cidauit. *Librum de veris virtutibus in tres partes di-
stinxit. De septem peccatis mortalibus. De quatuor no-
uisime.*

Cant. 7. 13.

*uisimis. De prapARATIONE Carrusiensium ante Missam.
De quintuplici definitione nominis Monachi, secundū
Climachū. De meditatione passionis Dominica, per
septem horas canonicas, tractatus insignes & e-
laboratissimos condidit. Non secus ac ligustra
quadam candidissima, multis deuotioribus pla-
centes. Sed & lectionaria mense, atq; speciamenti va-
ria. Edidit & speculum pralatorum, subditorum, nec
non & sacerdotū. Item speculum hominum munda-
norum seu secularium, quod nonnulli stimulum
patientia indigitant. Speculum senectutis, cui ora-
tiones secundum ferias pro preparatione ad
mortem adiecit, quod vtinam multiplicatum
esset. Colloquium Iesu & Monachi. Colloquium Iesu
& pralati. Colloquium Iesu & Senis. Colloquium Iesu
& Eremitæ. Colloquium patris & discipuli, quod
& alias appellatur speculum solitariorum. Soluta-
tiones ad membra singula Iesu crucifixi. Sed & epi-
stolas multas diuini amoris notis insignes, spiri-
tum sapientes, & ad virtutem facillè inflammā-
tes. Et quia tam deuotissimus reginæ, cœlorum
semper amandæ B. Virginis MARIÆ singula-
riter & vnicè fuit, vt maiori studio, contentio-
neve vix quisquam posset; hinc cōplura elucu-
brauit amoris sui, fidei, reuerentiæ, pietatis, ob-
feruantia, in eam testimonia locupletissima:
quæ & vtinam diffusius imò vbiuis terrarum
dispersa breui forent. Tractatum videlicet quod
Diue Mariæ contemplatio infatigabiliter sit habenda,
pulchrè contestantem sumpto zelo so themate,
vulnerasti cor meum soror mea sponsa. Insuper &
Coronulam laudum B. Mariæ. Meditationes dolorum
Mariæ per septem horas Cāonicas. Item medi-
tationes excellentiarum & gaudiorum B. Mariæ, &*

Cant. 4. 9.

E

salu-

saluationes ad membra singula B. Mariæ. Hortum quoque rosarum Iesu & Mariæ. Rosarium Iesu & Mariæ ex præfato horto decerptum. Violarium Iesu & Mariæ, tres continens dialogos: Quorum primus est Mariæ & peccatoris. Alter peccatoris & crucifixi. Terti^o Peccatoris & Mariæ virginis, de doloribus nimirum quos in filij Passione sustinuit. Insuper & de nominibus Iesu & Mariæ libellum, & alia perquam plura elegantia & congruitate splendens. Quæ si legere placeat, totus tibi melleus videberis, & in affectum charitatis Mariæ mirabiliter immutaberis. Claret ergo quod Iodocus Badius, amicus meus singularis, ac bonæ spei iuuenis, dum nuper eximium hunc B. Mariæ candidatum veru eleganti celebraret, non abs recinerit:

Candida cui niueo Castus vertice coma,

Fratre candenti mente habitus, dicat.

Nec immerito, quin sibi purè sunt perinde atq; filij matri, veluti medullis suis ac visceribus peculiarius adhaerentes, vt in * Ordinis annalibus vetustissimis luce clari^o cõperitur creberrimè. Quæ & cum tota probitas, tota charitas, tota candor, tota mel fit, vt passionis & misericordiæ visceribus affluit, pro arra amoris charitatisque signo stabili & inconcussa tutela suos semper manu tenere consuevit. Fuit autem pater hic, Deo & omnibus bonis amabilis, familiari iunctus amicitia Ioanni Soreth, Priori Generali & reformatori sacri ordinis Diuæ parentis Dei Mariæ de monte Carmelo: in quo pridem magnam iacturam fecimus, prout in scriptis eius legisse memini. Obijt autem mortem quam deuotissimè anno Christi secundo & septuagesimo

* In vita D.
Branoni
T. 3. Smij.

Obijt anno
1472. pridie
Idus Febru-
arij.

sumo post mille quadringentos pridie Id. Febr.

CAPVT XXXII.

DE P. HENRICO DE PIRO, CARTV-
sio Coloniensis professo.

HENRICVS de Piro, professo sanctæ Bar-
baræ apud Vbios, Cæsarei Pontificijque
Iuris Doctor celebris, omnisq; tum prohibitatis,
tum virtutis ornamentum, in cultura aræ Do-
minicæ admodû strenuè laborauit. Super diuer-
sis nempe casibus intricatis atq; perplexis con-
silia multa digestissimè scripsit, vt potè legum
diuinarum & humanarum consultissimus: quibus
conficiendarum timoratarum, quieti abundè
prouidit. Statuta sacri Ordinis sui, ordine
Alphabetico in indicem redegit, ac super plu-
ribus eorû dubijs edidit determinationes ma-
gistrales vtique frugiferas. Sermones etiam de
tempore & sanctis limatos elucubratissimè cõ-
scripsit, in quibus multæ exquisitæ reconditæq;
comperiuntur sententiæ. Puritatem denique
conceptus semper candidissimæ Reginae celo-
rum Mariæ, velut eius præfortis Achilles, quã-
ta potuit amoris significatione tutatus est scri-
ptis cõpluribus; quam angeli sanè mirantur &
laudent, baratra tremunt, animosè patientique
victoria insanam illorum temeritatem, impro-
bamque planè loquacitatem cõfutans, qui post
tot sanctorum Patrum scripta, tot doctissimo-
rum optimorumq; virorum monita, tot mira-
cula diebus etiã nostris & visa & audita, Dei
parentem optimam in eius odio vel aliquando
fuisse adhuc tã ineptè, tam proteruè, tam petu-
lâter, tã impiè garrunt. Ofaciuus audax! Quid
est (si hoc non) contumelia? vt qui puellarû mi-
sero

fero torquentur amore, iniquissimo ferūt animo, quāquā verā nunquā audiant, si quis deformitate corporis, vel parua aut exigua animi la-be eas laborare dicat. Ita ipse non æquo animo, sed acerbissimo potius tolerare potuit, dū indigna de ea audiuit virgine, quæ patris cœlestis & comparens & nurus foelicissima est: in cuius vlnis requiescere semper feruidè concupiuit. Deum autè posteaquā præstantissimus hic pater Henricus in domibus Zeelem prope Diest, omnium Apostolorum iuxta Leodicum, sancti Sixti in Rutila, & sancti Albani prope Treuirim Ordini fructuosissimā nauasset operā, Prioratū scilicet gerēs officium, sancto sinegeuit in Domino.

CAPVT XXXIII.

DE P. GERARDO BREDANO, DE QVO
consule NOTAS nostras ad Dorlandum,

lib. 7. cap. 27. pag. 161.

GERARDVS de Breda, professus domo Capellæ B. Mariæ, vitæ sanctitate, multa quoque sacrarum scripturarum eruditione mirabilis, voluntaria oris sui beneplacita Deo fecit; animo nepè florès clarò atque illustri, exhortatus est cunctos ad bene castigatèque viuendum, ad se cognoscendum, ad contèplandum denique bona hæc caduca: inuitas singulos ad honestas ac ingenuas virtutum exercitationes, & cõtèplationè diuinæ bonitatis, atque sacrorum. Qui etiā planus stylo, sententia clarus, & dulcis eloquio vitæ Domini Iesu Christi insigni rithmo condidit, oradi modum ad singulas ferè docēs particulas. Sed & de sacrosancto corporis eius sacramèto, suauitate mirabili complura modulatus est. Super psalmo quoque, *Exurgat Deus & dissipentur*

Psal. 67.

118

vir inimici eius, tractatum in signè cõpègit. Sed & librū edidit, què vocat, *Beati misericordes*, præter alia multa, quibus salutaris eius eruditio iocire volentibus satis innotescit.

CAPVT XXXIV.

DE D. HENRICO LOENIO, PRIORE
domus Capellæ, nec non & Bruxellenfis. De quo vide
chronicon Dorlandi lib. 7. cap. 31.

HENRICVS Loën, Prior domus Capellæ B. Mariæ, Theologus admodum celebris, memorabili pietate ac virtute præditus, eloquætiæ prudentiæque; melioris plures sequaces, paucos æquales habuit. Cum. n. esset diuina ferè reru omniū cognitione supereminēs, quinquagenas duas priores, sed & tertix psalmos aliquot dulcisonoris fidibus insigniter instaurauit, latentia Psalmodorū mella, tectūque; melos, vario interpretationis genere in lucè, pducēs. In Aristot. etiā philosophorū Principis libros ad Nicomachū præstabiles, maximeque; oportunos, imò & necessarios, institutiones bene beateque; viuèdi cõtinentes, operosissimè cõtentatus est. Sermones, insuper laudatissimos, quos mysteria scripturarū aperiens, cordis intima mouēs, magno animarū fructu, impigrè declamauerat, ab obliuionis iniuria liberauit. Eos ad posterorū vsū doctè copioseque; scribēs, sed & alia nō pauca. Vidi eū aliquādo etiā Priore domo Gratiæ iuxta Bruxellas, cõperi; tã ædificatorio abūdare sermōe, vt secūdū ipsi vsque; hodie (quod scia) mihi nō cõparuerit.

CAPVT XXXV.

DE P. LAVRENTIO MVSCHELIO, PRIORE
domus Capellæ prope Angiā, Hannonia oppidum, de
quo idè Dorl. l. 7. c. 25. & nos in Bibliot. nostra Cart.

LAV-

LAVRENTIVS Vicarius, & quondam Prior domus Capella S. Mariæ, pater celebris, virtutibus atq; litteris imbutus quâ fecundissimè, in cuius gloria peculiariter conuenerunt splendor operis, & odor opinionis, vt sydus admodû radiosû emicuit. Qui in omnibus, & per omnia admirabilis, Christo complures animas verbo & exêplo lucrificet. Tâtoq; cum ordine, & vt ita dicâ, parsimonia, tēpus distribuit, vt ex otio negotium, & ex negotio otium nullum amitteret. Mulierum deniq; colloquia tâq; semina vitiorum omnimodè fugiebat. Scripsit autē inter alia memoratu digna, *de amore silētij & salutidine*, q̄ amica est innocētia, librum frugiferû, semper actione linguâ & calamum proueniens.

CAPVT XXXVI.

DE P. HENRICO PRUDENTE, PRIORE
Cartusie Braxellensis.

HENRICVS cognomento prudens, Prior doctiloquus domus Vallis gratiæ propè Brugas, vitæ splendore multo & ingenio sane prænobili coruscus, talentum sibi creditum omni accuratione fideliter prudētèq; iuxta nomen suum multiplicare studuit. Qui diuino illustratus lumine, inter reliqua *Tetralogû deuotionis*, contemplationibus pijsimis refertissimum scripsit, calamum in corde tingēs, opus purum, candidum, & ex omni parte speciosum, longè lateq; meritò publicandum; accensorum sane animorum in Dei & candidissimæ genitricis eius amorem facile inflammantium, cum & argentes potens sit accendere. Quod si verum Iacob puteum, in quo aquæ salutares hauriuntur nominabo, à vero haudquaquam aberrauero. Pro-

miur

mium eius Angelum inter & Monachû custodiæ suæ commissum, dialogum continet, doctrinâ quâ vtilissimâ farctum. Deinde quatuor personæ, Monachus, Maria amorosa, sanctarum focrus animarum, Iesus & pater celestis, per tres principales operis partes sanctas, imò & mellitas miscet colloquiones. Quas si eum iudicio gustuq; legere quandoque placuerit, purgaberis, illuminaberis, perficeris, consolaberis, confortaberisque. Pars prima incipientes potissimum erudiens, agit de Bethlehemitico tugurio, paradysiâs pleno delitijs; *quo sola perpetuo verè beata sepeant.* De monte verò doloroso Caluariæ, frugifero scilicet humanæ redemptionis totiusq; salutis fonte, late pertractat: Altera proficientibus aptior, quamuis incipientes non prohibeantur ab ea, sicut nec proficientes à prima. Tertia perfectis amplius conueniens, de cælo Emyreo lætitiâ ineffabili, omnium quoque bonorum accumulatione refertissimo, docet abundè. Cuiuslibet partis quatuor sunt capita secundum numerum colloquentium: Insuper & cuiusuis capitis tres iterum particule: cuiuslibet rursus particule, tres vel aliquando plures distinctiones. Habet insuper pars quælibet proœmium suum, & conclusionem, ex angeli monachiq; sibi commissi affatu mutuo. Est autem in ipsis dulcedo summa, & elegantia satis, quantum materia ipsa poscit, & illud sane non abest, quod magis quam cætera præsertim in talibus exoptatur, sententiarum integritas. Dicendi enim copia, ordinis cōgruitate, & sermonis iucunditate vnice valuit. Obijt autē mortè hic pater amandus in festo Reliquiarû ann. Dom. quarto

& octo-

Obijt anno
Dom. 1484.
5. Id. Nonēb
à Car. Bif-
codacensi, &
que sancte
Sophie situ-
bo gaudet.

& octogesimo post mille quadringentos, in do-
mo nouæ sãctæ Sophiæ Cãstantinopolitanę, v-
bi Priorat^o officio p̄ aliquot annos deseruierat.

CAPVT XXXVII.

DE P. VVERNERO LARENSEI, COGNO-
mento Ræleuinck, Cartus. Colon. alumnus.

VVERNERVS professus domus S. Barbaræ
Coloniensis, interpres antiquissimus, ob
literarij ornamenti gloriam, ac mōrum ac sãn-
ctimonie laudem, multo in pretio suo tempore
est habit^o. Scripsit quoq; opera admodum mul-
ta, auctoris sui celebritate perquam digna; quæ
nulla vnquã delere poterit obliuio; neq; irretit
inertie cellata virtus, similiq; vel lyre quæ-
reticet, vel qui non tenditur arcus. Edidit autē
fasciculum tēporum, ab Orbis initio vsq; ad Six-
tum 4. Pont. Max. in quo, quid cuiq; consenta-
neum fuit, ordine curioso coaptauit. Quia pro
sui dignitate à solis ortu vsq; ad occasum, longē
lateq; dispersus est, sed & in linguam traduct^o
vernaculam. Edidit etiam *Paradisum consciētie*,
librum apprime frugiferum, de caritate incipi-
entium, perficiētium, & perfectorum, summa
& congruitate, & modestia abundē tractantem.
De sacramento item altaris & valore Missarum:
in quo limata sunt, politaq; omnia. De sacramē-
to itē altaris, & valore Missarum, ratione pretij
satisfactiui, tā pro viuis quā pro mortuis tracta-
tum vtilē & vberimum. Librum item 12. de-
terminationum studij theologicici commenda-
tiuū ac directiuū, cum alijs permultis, co-
posē & accuratissimē ingenio propē diuino cō-
positum.

F I N I S.